

EMO İSTANBUL ŞUBESİ YÖNETİM KURULU

Prof. Dr. Burhanettin CAN
Yönetim Kurulu Başkanı

Abbas Güvenc
Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

Avni ÇEBİ
Yazman Üye

Şenol ARSLAN
Sayman Üye

Dursun ÖZCAN
Üye

Ramazan YÜKSEL
Üye

Halil AĞAOĞLU
Üye

Doç. Dr. Nurettin ABUT
Yedek Üye

H. İbrahim LEVENTOĞLU
Yedek Üye

Abdullah ÖZDEMİR
Yedek Üye

Mehmet ÇELEN
Yedek Üye

Turan HOCAOĞLU
Yedek Üye

M. Rasim YILDIZHAN
Yedek Üye

Behram AYAZDIR
Yedek Üye

1954

Elektrik Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi Adına Sahibi:

Burhanettin CAN

Genel Yayın Yönetmeni:

Bahadır BAHADIROĞLU

Yazı İşleri Müdürü:

Avni ÇEBİ

Koordinatör:

Doğan LOĞLAROĞLU

Basın ve Halkla İlişkiler:

A. Kemal DİNÇ

Yayın Kurulu:

Prof Dr. Burhanettin CAN

Abbas GÜVENÇ

Şenol ARSLAN

Avni ÇEBİ

Halil AĞAOĞLU

Dursun ÖZCAN

Ramazan YÜKSEL

Doç. Dr. Nurettin ABUT

H. İbrahim LEVENTOĞLU

Mehmet ÇELEN

Abdullah ÖZDEMİR

Turan HOCAOĞLU

Behram AYAZDIR

Rasim YILDIZHAN

Hazırlık-Baskı:

Yıldızlar Matbaacılık A.Ş.

TMMOB Elektrik Mühendisleri
Odası İstanbul Şubesi Bültenidir.

İki ayda bir yayımlanır.

(İmzalı yazıların bütün sorumlulukları
yazarlarına, reklamların hukuki
sorumlulukları ise firmalara aittir.)

İÇİNDEKİLER

Üyeye Hizmet, Mesleğe Hizmet ve Ülkeye Hizmet

Sayfa 2

Üyelerimiz İçin Hukuk Danışma Hattı

Sayfa 3

Etkin ve Saygın Bir Emo İçin Yeniden Yapılanma (I)

Sayfa 4-8

Hasbihal: Üyelere Ulaşmada Niçin Geciktik?

Sayfa 9

Söyleşi: Türk Telekom ve Özelleştirme

Sayfa 10-13

Üye Olmak ve Kimlik Kartı Almak

İsteyen Üyelerimizin Dikkatine!

Sayfa 14-22

Üyelerimize iş

Sayfa 23

Faaliyetlerimiz

Sayfa 24

REKLAM TARİFESİ

Arka Kapak (Renkli)	162.000.000-TL
Arka İç Kapak (Renkli)	126.000.000-TL
İç Tam Sayfa (SB)	72.000.000-TL
İç 1/2 sayfa (SB)	45.000.000-TL
Ön İç Kapak (Renkli)	126.000.000-TL
İç Tam Sayfa (Renkli)	90.000.000-TL
İç 1/2 Sayfa (Renkli)	63.000.000-TL

ÜYEYE HİZMET, MESLEĞE HİZMET VE ÜLKEYE HİZMET

"Vaadinizden ve sözünüzden hiçbir zaman dönmeyin" Hz. Ali

Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'nin, 21-22 Şubat 1998 tarihinde, kongre ve seçimi yapılmıştır. Bu seçim sonuçları ile EMO İstanbul Şubesi'nde yeni bir dönem başlamış bulunmaktadır. **Bu yeni dönemin temel ilkesi, Üyeye Hizmet, Mesleğe Hizmet ve Ülkeye Hizmet'tir.** Bu bizim temel misyonumuzdur.

Prof. Dr. Burhanettin CAN.

Bu dönem yönetime seçilen arkadaşlarımız EMO'nun bir meslek kuruluşu olduğunun bilincinde olarak mesleki faaliyetleri ön planda tutma kararlılığındadırlar. Bir meslek kuruluşu olarak EMO, bünyesinde farklı inanç, anlayış, politik görüşlere sahip üyeleri barındırmaktadır. EMO, üyeleri açısından heterojen bir topluluktur. Üyelerimizin oluşturduğu "evrensel kümeminizin" en önemli ortak özelliği, genel olarak meslektaş olmaktır. Yeni yönetim, bu noktayı daima göz önünde bulunduracaktır.

Bu açıdan üyelere hizmet sunulurken, ayırım yapılmayacak, taraf tutulmayacaktır. Dar, hizipçi kadrocu anlayışlara karşı çıkılacaktır. Yeni yönetim, şubeye kayıtlı tüm üyelerin yönetimi olacaktır. Irkı, dini, dili, rengi ve ekonomik durumu ne olursa olsun üyelerimizle ilişkilerimiz, karşılıklı hak, hukuk ve adalet ilkesi çerçevesinde gerçekleşecektir. Çifte standart kullanılmayacaktır.

tır. Sosyal ve Mesleki Dayanışma, Hukuk ve Eğitim bürolarımızın faaliyetlerinden tüm üyelerimiz, adil bir şekilde yararlanacaktır.

Onun için bu yeni dönemin adalet ilkesi çerçevesinde üyeye hizmet olacaktır.

EMO bir meslek kuruluşu olduğu gibi, aynı zamanda bir kamu kurumudur. Meslektaşlarına hizmet sunarken, kendi

toplumuna karşı da sorumlulukları vardır. Bu sorumlulukları yerine getirmek zorundadır. Yönetimimizin, çalışmalarında üyelerimiz arasındaki farklılıkları gözönüne alarak mümkün olduğunca herkesi temsil edebilecek ortak bir dil ve üslup kullanacaktır. Kamuya karşı mesleki sorumluluğumuzun gereği, Özelleştirme, Enerji Politikaları, Eğitim Politikaları ve İnsan Hakları gibi konularda üyelerimizin görüşleri kamuya ortak ve makul bir dil kullanılarak duyurulacaktır. Şubenin çıkaracağı yayın organında, farklı hatta zıt görüşlerin yer almasına dikkat ederek gerçeklerin ortaya çıkmasına yardımcı olunacaktır. Geçmiş yönetimler de dahil olmak üzere tüm üyelerimizin bilgi ve tecrübelerinden yararlanma yoluna gidilecektir. **Bunun için yeni dönemin üyelerle dayanışma olacaktır.** Geçmişten ders alarak diyoruz ki;

BARIS HERKES İÇİN DAHA HAYIRLIDIR ■

İSTANBUL ŞUBEMİZİN YENİ BİR HİZMETİ ÜYELERİMİZ İÇİN ÜCRETSİZ HUKUK DANIŞMA HATTI

Üyelerimizin büyük bir kısmının bireysel olarak değişik kurumlarda ücretli çalıştığı ve birçoğunun hukuk müşaviri veya aile hukukçusu statüsünde hukuk danışmanının bulunmadığı bilinen gerçektir.

Yönetim Kurulumuz, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Kanununun 2. Maddesinin (b) fıkrası ve Elektrik Mühendisleri Odası Tüzüğü'nün 5/4, Maddesinde belirlenen amaçlara ve seçimler öncesinde verdiği sözlere uygun olarak, Üyelerimiz arasında işbirliğini geliştirmek, haksız rekabeti önlemek ve Üyelerimizin 3. Kişilerle yaptıkları her türlü ticari sözleşme ve alışverişlerinde karşılaşacakları hukuki sorunlarla yakından ilgilenmek üzere, Şube Hukuk Müşavirliğimizin görevlendirilmesine karar vermiştir.

Hukuk Müşavirliğimizin, üyelerimizin hukuki sorunlarına "Danışma Düzeyinde" yardımcı olabilmesi gayesiyle oluşturulan **Ücretsiz Hukuk Danışma Hattı**'ndan yararlanabilmek için, aşağıda belirlenen koşulların yerine getirilmesi gerekmektedir.

1- Hukuki danışma'dan yararlanabilecek Elektrik Mühendisi ve ilgilinin mutlaka Şubemize üye olması,

2- Geçmiş dönemlere ait aidat borcu bulunmaması,

3- Herhangi bir nedenle Üyelikten çıkarılmamış bulunması,

4- Aidatlarını ödeyen meslektaşlarımızın isimleri Hukuk Bürosu'ndaki bilgisayara yüklenecektir. Aidatını ödeyen meslektaşlarımıza danışmanlık, bu listede adı olması durumunda cevap verecektir. Meslektaşlarımız hukuki danışma yapmadan önce üye aidatını ödediğine ilişkin belgeyi Hukuk Müşavirliği'ne faksılması halinde de gerekli hizmet sunulacaktır.

5- Hukuki sorunun, Hukuk Müşavirliği'ne telefonla veya fax: ile iletilmesi,

6- Kendileri ile ilgili olmayan sorunların iletilmemesi,

7- Mesai saatleri 10.00 ile 17.00 arasındadır. Bu saatler dışında aranmaması.

Üyelerimize hizmet vermekten onur duyan Şube Yönetim Kurulumuz, seçimler öncesinde sizlere verdiği sözlere sırası ile gerçekleştirmeye devam edecektir. Üyelerimizin maddi ve manevi katkıları ve paylaşımları ile bir çok hizmetin verilebileceğini düşünmektedir.

ÜCRETSİZ HUKUK DANIŞMA HATTI'nden yararlanabilecek Üyelerimiz için Hukuk Müşavirliği'mizin telefon ve fax numaraları aşağıdadır.

Av. Muharrem BALCI

Av. Vahdettin BAY

Tel: 525 53 18 - 521 09 58

Fax: 523 58 87

DUYURU

ETKİN VE SAYGIN BİR EMO İÇİN YENİDEN YAPILANMA (I)

Prof. Dr. Burhanettin CAN

Bu çalışmada EMO'nun üyelerine, mesleğe ve ülkeye daha iyi, verimli hizmet sunabilmesi için nasıl bir çalışma ve yapılanma içerisinde olması gerektiği incelenmekte ve yeni öneriler sunulmaktadır.

1-GİRİŞ: MÜHENDİS

Mühendislik, meslekler kümesinin bir alt kümesi olarak, insanın yaşamını devam ettirebilmesi için gerekli olan ihtiyaçları, bilgi ve teknolojiyi üreterek optimum tarzda karşılamayı hedefleyen bir meslektir.

1.1 Mühendis ve İnsan

Tüm mesleklerin ana amacı, genel olarak insanın daha sıhhatli ve daha huzurlu yaşayabilmesini gerçekleştirmektir. Mühendis, ürettiği bilgi ve teknoloji ile bir taraftan emeğinin karşılığını alırken; diğer taraftan insanların mutlu olmasına vesile olan insan demektir. Mühendis, insan haklarına saygılı olmalı ve insan haklarının korunmasında üzerine düşen sorumlulukları yerine getirmelidir. Bu nedenle diyoruz ki;

İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.

1.2 Mühendis ve Toplum

Mühendis bir toplumun üyesidir. Öyleyse mühendisin topluma karşı sorumlulukları vardır. Bilgi ve becerisini kendi şahsı için kullanırken; bunu toplumun hukuku ve menfaatleri ile uzlaştırmalıdır. Mühendisin kendi değerleri ile toplumsal değerler çatışmamalıdır.

Mühendis, toplumu ile barışık insan demektir. Halkımızı, tarihten gelen ve gerçek zenginliğimiz olan farklı inanç mozayigini, birlikteliğini bozacak her türlü davranışa karşı çıkmalıdır mühendis. Toplum olarak kazandığımız tarihi tecrübe, farklı inançların birlikteliği, asıl zenginliğimizdir. Mühendis, bilgisi, tecrübesi ve organizasyonları aracılığı ile bu birlikteliğe katkıda bulunmalıdır.

Mühendis, toplumsal değerleri ve toplumsal bağları çözerek, toplumu bireylere indirgeyerek,

yalnızlığa iterek yönetme anlayışına; "Böl ve yönet" mantığına karşı çıkmalıdır. Ferdin hakları, ailenin hakları, akrabaların hakları, komşunun hakları, mahallenin hakları ve toplumun hakları toplumsal dayanışmayı kuvvetlendirecek şekilde yeniden yapılandırılmalıdır. Mühendis, "seks, şiddet, uyuşturucu" ve "yolsuzluklar" aracılığıyla insan yapısının bozulmasına, bu milletin, bu toplumun tahrip edilmesine karşı çıkmalıdır. Bu nedenle diyoruz ki;

**"Ülkemizin halkı, ülkemizin şerefi;
ülkemizin halkı, ülkemizin gerçek zenginliğidir."**

1.3 Mühendis ve Dünya

Mesleki olarak çok hızlı gelişen ve değişen bilgi ve teknoloji açısından, insanlığın uzun mücadeleleri sonucu uzlaşmaya vardıkları "insan hak ve özgürlükleri" açısından mühendis, tüm insanlık alemi ile bir etkileşim ve entegrasyon içerisinde. Mühendis yalnızca mesleki formasyonunun gereği olarak bilgi ve teknolojiyi kullanan veya üreten insan değildir. Ferdi değerlerin, toplumsal değerlerin ve evrensel değerlerin birbirleri ile uyumlu hale getirilmesinde rol almalıdır mühendis. Bu açıdan insani bir hak ve görev olarak, **zalimlerin mazlumlara, zenginlerin fakirleri ezmesine, zengin ülkelerin fakir ülkeleri, sanayileşmiş ülkelerin sanayileşmemiş ülkeleri sömürmesine karşı çıkmalıdır.** Mühendis, **çifte standart** kullanma mantığına karşı çıkmalıdır. Litvanya, Estonya için ayrı, Azerbeycan için ayrı... Bosna Hersek için ayrı, Polonya için ayrı... İran ve Irak için ayrı, Ermenistan için ayrı standartlar olmamalıdır. Mühendis, güç odaklarının, zalimlerin ellerindeki medya aracılığıyla hem halkımızı, hem de insanlığı

aldatmasına karşı çıkmalıdır. Mühendis, yaptığı her işte, inancı ne olursa olsun, adaleti ön planda tutan insan olmalıdır. Bu nedenle diyoruz ki: **Adalet mülkün temelidir.**

2. EMO BİR MESLEK ÖRGÜTÜDÜR

EMO çalışmalarında unutulmaması gereken en temel nokta, EMO'nun bir meslek örgütü olduğu gerçeğidir. EMO Tüzüğü Madde 1'de bu açıkça ifade edilmektedir. Odanın amaçlarını açıklayan Madde 5'de ise odanın mesleki fonksiyonu daha ayrıntılı bir şekilde ortaya konmaktadır.

Madde 5 incelendiğinde, "üyelere ilişkin sosyal, kültürel etkinliklerde bulunmak", "üyelerinin sorunlarını çözmek", "üyelerin hak ve yetkilerini korumak", "üyeler arasında dayanışmayı sağlamak", "üye çıkarlarını korumak ve üyelerine yönelik eğitim hizmetleri sunmak" gibi faaliyetler yapmak odanın üyelerine sunmak zorunda olduğu hizmetler olup içe dönüktür.

Bu noktada ortaya çıkan temel sorun, odanın kendisini bir siyasi parti veya herhangi bir sivil toplum örgütü gibi algılamasıdır. Gerek siyasi parti, gerekse diğer sivil toplum örgütleri, genel olarak, belli bir dünya görüşünün, inancının, kültürün veya sosyal grubun temsilcisi durumundadır. Böyle bir amaç için kurulmuştur. **Oysa meslek odalarında üyelerin, genelde, tek ortak özellikleri, meslektaş olmalarıdır.** Öyleyse oda üyelere dönük faaliyetlerinde ayırım yapma, taraf tutma, adam kollama, hizipçilik yapma hakkına sahip değildir. Oda üyelerine karşı sunacağı hizmette hakkı, hukuku ve adaleti kriter olarak seçmelidir. Oda üyesine bu anlayışla sahip çıkmalıdır.

Adalet, inancı, rengi, dili, ırkı ve ekonomik durumu ne olursa olsun herkes için geçerli ve herkesin uyması gereken değişmez bir olgudur. Meslek odaları gibi heterojen bir toplulukta adaletten sapanlar; bir gün adalete muhtaç olduklarında yanlarında kimseyi bulamama durumunda kalabilirler. Tarih, zalimlerin sonlarının hiç de iyi olmadığını göstermektedir. Onun için diyoruz ki:

Mahkeme kadiya mülk değildir.

Adalet ilkesi, odanın şubeleriyle senkronize çalışmasını, üyeleriyle bütünleşmesini sağlar. Oda ile üyeler bütünleştiğinde **etkin ve saygın bir oda** ortaya çıkar. Bu durumda oda, maddi ve manevi gücün somutlaşmış bir kurumu olur. **Meslek ahlakı**, böyle bir dayanışma ve sosyal barışın sonucunda ortaya çıkar, gittikçe güçlenir ve üyenin meslekle ilgili tüm davranışlarını kontrol eder.

EMO, 13 şubesi ve 25.000 kayıtlı üyesi ile bir bütün halinde uyumlu, huzurlu çalışma yapabilmesi için **Adalet İlkesi** yanında, **demokratik yönetim ilkesini** de benimsemelidir.

Demokratik yönetim ilkesi, üyenin yönetime katılması, üyenin yönetimi denetleme hakkını kullanmasıdır. Üye yönetime 2 yılda bir yapılan seçimlerle katılmaktadır. Seçimle görevinin bitişi veya bitirildiği inancı, EMO'nun şu an içine düştüğü yalnızlığın temel nedeni olarak algılanmalıdır. 10.000 üyeli bir şubenin 400 kişi ile kongre, 1900 kişi ile seçim yapması, dikkat çekilmek istenen tehlikenin boyutunu göstermesi bakımından anlamlıdır.

Türkiye'deki siyasi sistemin düştüğü bataklığa, EMO düşmemelidir. Halk, siyasi sistemden nasıl kopmuş ve kopması devam ediyorsa; EMO da üyelerden kopmuştur. **Dar grupçu anlayış devam ederse, bu kopma daha da hızlanacaktır.**

EMO yapısı içinde farklı görüşlerdeki insanların, farklı şubelerde görev alması mümkündür ve doğaldır. Seçimlere iştirak eden üyelerin tercihidir bu. EMO merkezine düşen görev, şubeler arasında ayırım yapmadan, adalet, hak ve hukuk ilkeleri çerçevesinde çalışmalarını organize etmektir. Demokrat olmanın gereği de budur.

Türkiye'deki merkezi yönetimin, kendi partisine mensup olmayan yerel yönetimleri engelleme tarzında sürdürdüğü politika ne derece yanlış ise; EMO merkezinin, şubeleri engelleme tarzındaki tavırları da aynı şekilde yanlıştır. Mevcut sistemi eleştirenler ve bu durumdan rahatsız olanlar aynı davranışı yapma hatasına düşmemelidir. **Böylesi bir çifte standart kullanma, İttihat ve Terakki'den günümüze intikal eden bir hastalıktır. Bu hastalığı EMO'dan söküp atmak zorundayız. Demokrat olmanın asgari şartı, üye iradesine saygı göstermektir. Bu aynı zamanda meslek ahlakımızın bir gereğidir de.**

Türkiye siyasi yapısında halk, A partisine rey verirken oy hakkı kutsaldır. B partisine rey verirken oy hakkı kutsal değildir. Ve oy hakkı elinden alınmalıdır. A'ya rey verirken ilerici, aydın sayılan insanları, B'ye rey verirken gerici, yobaz, çağdışı, faşist, bölücü, komünist şeklinde nitelendirmek halka karşı yapılan saygısızlığın; doğru ve üstün olduğunu söyledikleri sistem ideallerine olan inançsızlığın, samimiyezsizliğin en açık bir göstergesidir. Bu durumda söylenenlerin tümü, halkı aldatmaya dönük sloganlardan başka bir anlam ifade etmemektedir.

EMO'yu benzer anlayış ve tutumdan kurtarmak zorundayız. Türkiye siyasi hayatın-

daki yalanı, dolanı, entrikayı , çifte standartçı anlayışı, karalayıcı zihniyeti EMO'ya sokmamak, varsa söküp atmak zorundayız. Bu tarihi görevi ifa etmeli, EMO'yu layık olduğu konuma getirmeliyiz.

3. EMO AYNI ZAMANDA BİR KAMU KURUMUDUR

EMO yalnızca meslektaşlarına dönük bir kurum da değildir. Aynı zamanda içinde yaşadığı topluma ve dünya insanlığına karşı da sorumlulukları vardır. Nitekim Madde 5'in değişik fıkralarında "ülke yararına", "ülke çıkarına" fonksiyon icra etmesi istenmektedir. Toplum ve ülke çıkarları için görüş bildirme, politika üretme, gerekli tüm girişim ve etkinliklerde bulunma" sorumluluğu vardır. Bu yönüyle EMO bir kamu, bir kitle örgütüdür. Onun gerektirdiği sorumlulukları elbette yerine getirmelidir.

Bu sorumlulukları yerine getirirken, farklı inanç ve sosyal grupları bünyesinde barındırdığını, farklı insan unsurunu, mümkün optimal bir tarzda temsil etme sorumluluğu ve bilincinde olması gerektiğini unutmamalıdır. **Bu, kullanılan dil ve üslup sorununu beraberinde getirir. Oda, tüm meslektaşları kucaklayacak bir dil kullanmak zorundadır.**

Oda, gerek meslektaşı, gerekse kamuyu ilgilendiren konularda üyelerine başvurarak eğilim belirlemelidir. Üyeleri arasında bazı konular için referanduma gitmelidir. **EMO, üyeleri için vardır; üyeler, EMO için var değillerdir.**

EMO bir meslek ve kamu kuruluşu olarak özertir. Mesleki alanda yapacağı çalışmalarını dolayısıyla geniş bir yetkiye sahiptir. Özerkliği bu alanla sınırlıdır. Nitekim TMMOB Yasası Madde 19 (66 s KHK) ile faaliyetlere kısıtlama getirilmiştir. Keza TMMOB Yasası Ek Madde 3 (66 s KHK) ile Bayındırlık Bakanlığı ve ilgili bakanlıkların idari ve mali denetimi vardır. Ayrıca TMMOB Yasası Ek Madde 1 (66 s KHK) de uluslararası toplantı ve kongreler için Bayındırlık Bakanlığı'ndan izin alınmak zorundadır. Yeniden yapılanmada bu durum gözönünde bulundurulmalıdır.

4. YENİDEN YAPILANMA

Dünyadaki meslekler içerisinde en hızlı gelişen ve değişen bir mesleğin mensupları olarak bizler, bu gelişime ve değişime ayak uydurabilmemiz için mesleki dayanışma aracı olan odamızın yapısını ve çalışma tarzını değiştirmeliyiz. Çok hızlı olan böyle bir değişime ayak uy-

durabilmek için yeniden yapılanmalıyız. Bunun için de Oda'nın bağlı olduğu yasa ve tüzükte değişiklikler yapmalıyız. 1954 Yılında 6235 sayılı kanun olarak çıkarılan, 1959 yılında 7303 sayılı kanunla değişikliğe uğrayan ve 1983 yılında 66 ve 85 sayılı KHK'larla belli maddeleri değiştirilen veya maddeler eklenen bir yasa, günümüz koşullarına tekabül etmemektedir. İlgili yasa değiştirilmediği için 1997 yılında değiştirilen EMO Tüzüğü de, günümüz ihtiyaçlarına cevap verememektedir. **Meslek odalarının etkin bir hizmet sunabilmesi için ilgili yasa ve tüzükte değişiklik yapılmalıdır.**

4.1 Yasa ve Tüzük Değiştirilmelidir

Yasa ve tüzükte yapılacak değişiklikleri belli başlıklar altında aşağıdaki gibi toparlayabiliriz.

4.1.1 Odanın İsmi Değiştirilmesi

Elektrik Mühendisleri Odası, bu günün şartlarında herbiri ayrı bir bilim alanı haline gelmiş Elektrik, Elektronik, Bilgisayar, Haberleşme, Kontrol, Biyomedikal Elektronik Mühendisliklerini bünyesinde barındırmaktadır. O nedenle Oda'nın ismi Elektrik, Elektronik ve Bilgisayar Mühendisleri Odası (EBMO) olarak değiştirilmelidir. Tüzükte geçen tüm "Elektrik Mühendis" ve "Yüksek Mühendis" ifadeleri, "Elektrik, Elektronik, Bilgisayar Mühendis ve Yüksek Mühendis" ifadeleri ile değiştirilmelidir.

EMO Tüzüğü Madde 2'de "Yüksek Mühendislik" ibaresi, yalnızca elektrik mühendisleri için kullanılmıştır. Bu maddedeki "Elektrik Yüksek Mühendisi, Elektrik Mühendisi, Elektronik Mühendisi ve Bilgisayar Yüksek Mühendisi ile uzmanlıkları bunlara yakın diğer Mühendislerden" ifadesi; "Elektrik, Elektronik, Bilgisayar Yüksek Mühendis ve mühendisi ile uzmanlıkları bunlara yakın olan diğer mühendislerden" şeklinde değiştirilmelidir.

4.1.2 Odaya Kayıt

Mezun olan ilgili mühendislerin odanın doğal üyesi olmaları gerekir. Kayıt işlemleri bu temel mantıktan hareketle gerçekleştirilmelidir. Mezuniyete hak kazanan her mühendis'in odaya kaydı, ilgili fakültece o yöredeki şubeye gerekli prosedüre uygun olarak yapılmalıdır. Bunun için EMO Tüzüğü Madde 6.01 bu esasa göre değiştirilmelidir. Bir başka bölgeye giden üye, kaydını nakille ilgili şubeye almalıdır.

Böylesi bir uygulama ile odaya kaydı olma-

yan hiçbir meslektaşımız bulunmamış olacaktır. Böylece TMMOB Yasası Madde 33'deki keyfîlik, ayrıcalık, ortadan kalkmış olacaktır.

4.1.3 Odanın Devlet Yapısı İçinde Temsili

TMMOB Yasası madde 2-c'de, "meslek ve menfaatleriyle ilgili işlerde resmi makamlarla işbirliği yaparak gerekli yardımlarda ve tekliflerde bulunmak, meslekle ilgili bütün mevzuatı, normları, fenni şartnameleri incelemek ve bunlar hakkındaki görüş ve düşünceleri ilgililere bildirmektir" denerek odanın amaçlarından bir kısmı ifade edilmektedir. EMO'nun amaçlarına ilişkin madde 5'de ise benzer ifadeler kullanılmaktadır. Gerek yasa ve gerekse Tüzüğüne ilgili maddelerinde "resmî makamlarla işbirliği yapmak", "onlara tekliflerde bulunmak, görüş ve düşüncelerini ilgililere bildirmek" veya "düşüncelerini açıklamak" ifadelerinin kullanılması amaçlar açısından gereklidir ama yetmez. **Yeter olabilmesi için odanın, meslek olarak ilgi alanına giren tüm konularda; ilgili yapılarda, bürokratik mekanizma veya devlet yapısı içinde oy hakkı olmak şartıyla temsil edilmesi gerekir.** Ancak etkin bir oda böyle bir temsil yetkisi ile oluşabilir. Binlerce mühendisin temsilcisi, yetişmiş insan unsurunun temsilcisi olan (olması gereken) bir odanın etkinliği böylece ortaya çıkar; büyük bir potansiyelin görüş ve düşünceleri, ülkenin sorunlarına kanalize edilebilir. Her türlü görüş ve düşünceler meşru zeminlerde tartışılma ve konuşulma imkanı bulur.

Bu nedenle Oda, Oda Tüzüğü madde 5 kapsamına giren tüm konularda ilgili mercilerin yönetim kurullarında, oy hakkı olmak şartıyla temsil edilmelidir. Bunun için, başta YÖK olmak üzere eğitim politikalarının tesbit edildiği tüm yapılarda, enerji politikalarının tespit mekanizmalarında, patent çalışmalarını değerlendirme kurullarında, tüketiciyi koruma koordinasyon kurullarında, TSE'de, meslekle ilgili özelleştirme kurullarında ve mesleği ilgilendiren ve belli bir değer in üstündeki ihale komisyonlarında oda mutlaka temsil edilmelidir.

Bu yapılar içinde odanın oy hakkı şartıyla temsili, odanın özerk yapısına bir zarar vermez.

4.1.4 EMO'nun Aşırı Merkezîyetçi Yapısı Değişmelidir.

Bir meslek ve kamu kuruluşu olan oda, amaçlarını gerçekleştirebilmek için üyelerine hizmet

sunmak, onlarla bütünleşmek ve üyelerinin yönetime katılmasını sağlamak zorundadır. Üyelerin yönetime katılması, temsilcilikler, şubeler aracılığıyla mümkün olmaktadır.

Türkiye'nin her tarafına yayılmış üyelerimize hizmet, ancak temsilcilikler ve şubeler aracılığıyla sunulabilir. Öyleyse temsilcilikler ve şubeler daha geniş yetkilerle donatılmalıdır.

Türkiye'deki merkezi sistemle, yerel yönetimler arasında var olan sıkı merkezîyetçi anlayış, halka hizmet sunmanın önünde en büyük engeldir. Son yıllarda tartışılan yerel yönetimlerin kuvvetlendirilmesi, böyle bir tıkanmanın sonucudur. **Aşırı merkezîyetçilik, ülkeyi kırtasiyeye ve bürokrasiye boğarak halkı canından bezdirmiştir. Herşeyin Ankara'da halledildiği bir ülke olmanın bedeli pahalı olmaktadır.**

Türkiye'deki yapıyı bu yönleri ile eleştirenler ne kadar haklı iseler; aynı anlayışla EMO'yu yönetmeleri de o kadar haksız ve yanlışır.

Yetki, kamusal ihtiyacın görüleceği en yakın yönetimlerce kullanılmalıdır. Alt düzeyin yetkisini, üst düzeye, mutlaka gerekli olduğunda, hizmetin daha iyi görülebilmesi için devretmesi gerekir. Hizmet hizmete en yakın yönetimce sunulmalıdır. (Demokratiklik ilkesi) EMO yapısı içerisinde hizmet, sırasıyla temsilcilikler, şubeler ve oda aracılığıyla gerçekleştirilebilir. Alt düzeyde hizmet etkin bir şekilde yerine getirilmiyorsa, üst merceye yetki devri yapılmalıdır. (Etkinlik İlkesi)

Bünyesinde demokratiklik ve etkinlik ilkesini uygulayan bir EMO güçlü ve etkili olabilir, üyesi ile bütünleşebilir. Bu açıdan EMO merkezînin şubelerle ilişkisi, kırtasiye ve bürokrasiden arınmış olmalıdır. Çalışmaları kırtasiyeye boğacak özellikteki 89.12.95.04. tüzük maddeleri değiştirilmelidir.

Temsilcilik ve şubelerin yetkileri artırılmalıdır. Yaptığı her işi merkeze sormak anlayış ve alışkanlığından vazgeçilmelidir.

Merkez, şubelerin önünde kırtasiye üretip engel koyan, şubelerin elini kolunu bağlayan olmamalıdır. Merkez, şubeler arasında koordinasyonu sağlamalıdır. Tecrübe ve bilgi birikimini aktarmalıdır. Merkez, proje üretmeli, hedef belirlemeli ve şubeleri bu hedefleri gerçekleştirmeye teşvik etmeli ve zorlamalıdır. Merkez, kamuoyu oluşturma çalışmaları yürütmelidir. Merkez mesleği ilgilendiren alanlarda politikalar üretmelidir. Kuruluşlar kuralmalıdır. Bunun için diyoruz ki;

Serbest bırak, denetle, yardımcı ol

4.1.5 Oda Gelirleri

Odaların gelirlerini belirleyen TMMOB Yasası madde 12, EMO tüzüğü madde 32 ve madde 99 yeniden tanzim edilmelidir. Siyasi partilere merkezi bütçeden pay ayrıldığı bir ülkede, binlerce yetişmiş insanın temsilcisi durumundaki TMMOB ve odalara merkezi bütçeden niçin bir pay ayrılmasın? Merkezi bütçeden TMMOB, odalar, şubeler ve temsilciliklere, kıstasları sonradan belirlenmek üzere, bir pay ayrılmalıdır. Ayrılan bu pay, üniversite-sanayi işbirliği, hizmet içi eğitim ve teknik eğitiminin koordinasyonu gibi özel amaçlı konularda kullanılmalıdır.

Merkezi bütçeden odalara bir pay ayrılması, odaların özerkliğini ortadan kaldıracak değildir. Daha önceki kısımlarda ifade edildiği gibi 66 sayılı KHK ile odaların özerkliğine ciddi bir kısıtlama getirilmiştir. Siyasi partiler merkezi bütçeden pay almaktadırlar. En geniş hukuki yetkilere sahip olan partilerin, para aldıkları için özerklikleri kaybolmuyorsa; meslek örgütlerinin özerklikleri, niçin ortadan kalkmış olsun. Ancak odaların tüm gelirleri merkezi bütçe katkısı olmuş olsaydı hükümetlere bağımlılık olacağından özerklik ortadan kalkabilirdi. Böyle bir durum olmadığına göre, bu merkezi bütçe imkanı değerlendirilmelidir.

Unutmamak gerekir ki, özgürlük fikri, insan zihninde var olduğu sürece özerklik vardır. İnsanın doğal haklarını alması, bir bağımlılık oluşturmamalıdır. Bu ülkenin, kendine hizmet eden insanlara ödemesi gereken bir bedel de olmalıdır. Bu bedel, üyeye, mesleğe ve ülkeye hizmet sunan odanın en tabii hakkıdır.

Ayrıca belli sayıda mühendis çalıştıran kurumlar, aynı amaçlar için kullanılmak ve taraflarca ilkeleri tesbit edilmek şartıyla odaya belli bir pay ayrılmalıdırlar.

Gelirler kısmında bulunan madde 32-h kaldırılmalıdır, tam tersine Oda, "derece ve mansiyon" alanları ayrıca ödüllendirmelidir.

4.1.6 Cezai Hükümler

TMMOB Yasası Madde 26'nın b,c bendlerinde, Madde 27'de, mühendislik ve mimarlık hakkındaki yasa madde 8'deki cezai miktarlar; meslek onurunu kurtaracak, meslek ahlakını yerleştirecek ve tüketiciyi koruyacak tarzda caydırıcı özelliğe kavuşturulmalıdır.

Oda tarafından madde 51 ve madde 52 hükümlerince verilen "geçici meslekten men", "odadan çıkarma" veya "meslekten" men karar-

larına itirazda yargı yolu açık olmalıdır. Bir hukuk devletinde insanların, hak arama yolları kısıtlanmamalıdır.

4.1.7 Seçim Maddeleri

Oda seçimleri, meslekle ilgili gerek üyelerinin, gerekse ülkenin sorunlarının tartışıldığı zeminler olarak düşünülmelidir. Sorunlara ilişkin öneriler ve çözümler veya projeler ortaya konulmalı ve tartışılmalıdır. Olay, bir seçimi kazanıp kazanmamanın ötesine taşınmalı, hizmet yarışına dönüştürülmelidir. **Hizmet yapanlar kalmalı, yapmayanlar gitmelidir. Seçimlerin hizmet yarışına dönüştürülebilmesi, seçimlere üyelerimizin çoğunluğunun iştirakıyla mümkün olabilecektir. Üyelerimizin çoğunluğunun iştirak ettiği bir kongre veya seçim, olayı bir şölen havasına sokacak ve hizmet yarışına bir ivme kazandıracaktır. Bu da meslektaşlarımıza ümit ve coşku verecektir.**

Böyle bir ortamın oluşabilmesi için yönetime talip olanların, üyelerimize ulaşip onlara mesajlarını iletebilme imkanlarının olması gerekir. Bunun için yönetime talip olanların ellerinde kayıtlı üyelerin listelerinin olması şarttır. O açıdan TMMOB yasası Ek madde 2'ye EMO Tüzüğü madde 13'e, "Ayrı yönetim kurulu olarak seçime katılmak isteyenlere Hazirun listesi verilmelidir" ibaresi eklenmelidir.

Ayrıca söz konusu maddelerde Hazirun listesinin askıda kalarak ilan edilme süresi 3 gün olarak geçmektedir. 9500 civarındaki (İstanbul üyeleri) bir topluluğun 3 gün içinde odaya gelerek listeleri kontrol etmesi mümkün değildir. **Amacı üyelerine hizmet olan bir odanın üyelerine zulmetmesi yanlıştır. O nedenle askı süresi 3 haftaya çıkarılmalıdır. Hazirun listesi de seçimden 6 hafta önce ilçe seçim kuruluna verilmelidir.**

Merkez seçiminde, şube seçimlerinde ifade edilen hususlara ilave olarak, Hazirun listesinin tüm şubelere gönderilip kontrol edilmesi sağlanmalıdır. 3 günlük bir askı süresinde Türkiye'nin hangi bölgesindeki üye ismini Ankara'ya giderek kontrol etme imkanına sahip olabilir. **O açıdan tüzüğün ilgili maddesine, Hazirun listesinin şubelere gönderilerek askıya 15 günlük bir süre için çıkarılması eklenmelidir.**

Yönetim kurulu asıl ve yedek aday listeleri basılı olarak kullanılabilir. Oda delegasyonunda nisbi temsil sistemine geçilmelidir. ■

(Davam Edecek)

HASBİHAL

ÜYELERE ULAŞMADA NİÇİN GECİKTİK?

Sevgili Arkadaşlarımız, Meslektaşlarımız,
25.02.1998 tarihinde yapılan şubemiz 31.Genel Kurulu sonucunda göreve getirdiğiniz yeni yönetim kurulumuz bugüne kadar sizlerle tüm üyelerle gerekli, yeterince bir ilişki kuramamıştır. Çünkü;

1- Üyelerle haberleşme imkanını sağlayan EMO-Fax, EMO GENÇ ve Üye Adres Programları, 1997 SMM - BT bilgileri bilgisayarlardan her nedense, bilinmeyen bir nedenle (!) bilinmeyen ellerce (!) silinmiş veya bozulmuştur. Program şifreleri değiştirilmiştir.

İnanmadınız değil mi? Biz de inanmadık, inanmak da istemedik.

Bu nedenle sizlerle haberleşemedik.

2- 1996, 1997 senelerinde şubenin ortalama aylık geliri Yedi Milyar TL civarında olmuştur. Aylık personel giderleri ve işletme giderleri ortalama Beş Milyar TL'dir.

25.02.1998 tarihinde devralınan borç Yirmi-beş Milyar Dört yüz Milyon TL'dir. Bu borcun On Milyar Beş yüz yirmi beş Milyon TL'si bastırılıp EMO merkezine gönderilen kitaplara ilişkindir. Sekiz Milyar Dokuzyüzseksen Milyon TL'si EMO Merkezine aidat borcu ve Beş Milyar Sekizyüzdoksan Milyon TL'si muhtasar ve SSK borcudur.

Belki daha da ilginç olanı, 10.02.1998 ve 17.02.1998 tarihli yönetim kurulu kararları ile piyasaya yapılacak ödemeler 3. ve 4. aylara yoğunlaştırılmıştır. Aynı tarihli kararlarla gelir getirecek tüm basılı kitaplar genel merkeze gönderilmiştir.

Gelirinden çok daha yüksek bir ödeme planı hangi anlayışla yapılabilmmiştir. Sahi bu kararlar ne zaman alınmıştır?

İnanmadınız değil mi? Biz de inanmadık, inanmak da istemedik.

Borçları ödeyebilmek için uğraşmaktan sizlerle ulaşmaya fırsat bulamadık.

3- Şubeye alınan Sony marka CM-DX 1000 Cep telefonunun, 4F 315-AT4 Panasonic Fax'ın ve Pentium 133 bilgisayarın EMO merkezine gönderilmesinin sebebini biz anlayamadık, siz anlayabildiniz mi?

Sahi bu kararlar ne zaman alındı?

İnanmadınız değil mi? Biz de inanmadık, inanmak da istemedik.

4- Sekreteryada bulunması gereken staj, EMO-FAX, SMM Komisyon, Odalar Gelen, Odalar Giden, İş-Eleman Dosyaları bilinmeyen ellerce (!)

bilinmeyen tarihte (!) yok edilmiş.

İnanmadınız değil mi? Biz de inanmadık, inanmak da istemedik.

Arzu eden üyelerimiz şubemizde gerçekleri daha yakından görebilir. Bekliyoruz.

Meslek Odaları; üyelerine, mesleklerine ve ülkelerine hizmet amacı ile kurulmuşlardır. Yönetimler, bu amaca hizmet etmek zorundadır. Bu amaca hizmet eden yönetimler kalmalı devam etmeli; hizmet edemeyenler gitmelidir. Tamamını, devam mı sorusunun cevabı, hizmet kriterinde aranmalıdır. Futbol takımı tutar gibi tavır sergilemek, Meslek Odalarını üyelerinden koparmış ve yalnızlaştırmıştır.

Görevi devretme durumunda olanlar, yeni gelenlerin hizmetini engelleyebilmek için tıpkı bir işgal ordusunun geri çekilirkenki yakıp yıkmalarını andıran bir hareket mantığı sergilenmemelidir. Kin ve nefret tohumu ekilmemelidir. Birbirimizin yüzüne bakmayacak tarzdaki davranışlardan kaçınılmalıdır.

Ve bunun için diyoruz ki, gelin elele hep beraber bir program yapalım; bu programı en iyi ve etkili yürütecek meslektaşlarımızı seçelim.

Bundan sonra odada ve şubelerde programları ve bunları nasıl geliştirip yaygınlaştırabileceğimizi konuşalım. Bizlere bu yakışır ve yakışmalıdır.

Etkin ve saygın bir odayı hep beraber sizlerle, sizlerin katılımı ve katkılarıyla inşa edeceğiz.

Eser, sizlerin katkı ve katılımlarıyla meydana gelecektir. İlk adım bizden, bu sayımızda sizlere sunduğumuz "akreditasyon ve katılım" formunu en kısa zamanda lütfen bize ulaştırınız.

Bu sayede meslektaşlarımızın planlanan faaliyetler konusunda katılımı sağlanacak, ayrıca üyelerimizin bilgi, beceri ve birikimlerinin ihtiyaç sahiplerine hizmet olarak ulaştırılmasında aracılık edilebilecektir. Bunun ilk adımı, meslektaşlarımızı bilgi ve birikimlerine göre akredite etmek, ikinci adımı ise; ihtiyaç sahibi kesimlerle iletişim sağlamak ve hizmetleri takdim etmek olacaktır.

Yazımızı noktalarken, siz üyeler ve meslektaşlarımızdan odamızın ve şubemizin etkin ve saygın bir konuma gelmesi için katkılarınızı bekliyoruz şubemize sahip çıkmanız için yaptığımız çağrıya cevap vereceğiniz inancımı taşıyoruz.

Bundan sonraki bültenlerde sizlere iyi haberler vermek dileğiyle, sağlık ve mutluluklar diliyoruz. ■

TÜRK TELEKOM VE ÖZELLEŞTİRME

*Bahadır BAHADIROĞLU ve Doğan LOĞLAROĞLU'nun
1988-1998 yılları arasında Türk Telekom İstanbul Yakası Başmüdürü
Sayın Y. Mühendis Ö. Yücel ÇALIKLI ile gerçekleştirdikleri söyleşiyi aşağıda okuyacaksınız*

Soru: Türk Telekom için ne diyebiliriz?

Klasik ve her zaman her yerde söylenen bir deyim vardır. Tekrarlamadan edemeyeceğim. Kainatın en karmaşık ve müthiş tasarımının mahsulu olan "insan vücudundaki sinir sistemi ne ise, ülke ve dünya çapında telekomünikasyon da odur.

Ticaretin, sanayinin ve her türlü hizmet sektörünün yaşaması ve gelişmesi için çok önemli alt yapılardan biridir. Tabii ki yurt savunmasındaki önemini göz ardı etmemiz mümkün değildir. Bu önemli hizmeti ise şu anda Türk Telekom, bünyesindeki teçhizat ve personeli ile olması gereken düzeyde olmasa da oldukça iyi bir düzeyde verebilmektedir diyebiliriz.

Soru: Yukarıda söylediklerinizi biraz açabilir miyiz?

Ben elimde bulunan 1996 verileri ile bu isteğinizi cevaplandırmaya çalışacağım.

Türk Telekom GSM şebekesi ile verilen telefon hizmetleri hariç tüm diğer Telekom hizmetlerini vermektedir. Bu arada şunu da unutmamalıyım. Her gün seyrettiğimiz TRT'nin tüm yayınlarını mevcut vericileri TRT'den devraldıktan sonra çok büyük ölçüde geliştirerek TRT stüdyolarından alıp gerekli yayını yaparak mükemmel bir şekilde bizlere ulaştıran da Türk Telekomdur.

Dünyada Telekomünikasyon alt yapısı olarak 1996 değerlerini gözden geçirirsek;

Her 100 kişiye düşen esas telefon hattı ile mobil (GSM ve NMT) Telefon abone sayısı toplamı yüzde olarak;

- Fransa	%60
- Almanya	%63
- İtalya	%54

- İspanya	%46
- İngiltere	%64
- Batı Avrupa	%55
- Doğu Avrupa	%18
- Avrupa Ortalaması	%39
- A.B.D.	%76
- Japonya	%64
- Diğer Dünya Ülkeleri	%5
- Tüm Dünya Ortalaması	%15
- Türkiye (1996 sonu)	%22,6 dir.

Bu yüzdelerin ülkelerin gelişmişlik durumunu yansıttığını açıkça görebiliriz.

Dünyada Telekomünikasyon yatırımı ve gelişmesini geçmişi ve geleceği ile ele alırsak; 1970 yılında büyük ölçüde sabit şebekeler mevcuttu ve yaklaşık 170 milyon hatlık telefon bulunmakta ve 100 kişiye düşen hat sayısı da yaklaşık %6 idi. 1994 sabit telefon hat sayısı yaklaşık 640 milyon, mobil telefon abone sayısı yaklaşık 40 milyon ve 100 kişiye düşen hat sayısı da %12'ye erişmiştir. Bu perspektiften bakar isek 2000 yılında sabit telefon hat sayısı 990 milyona, mobil telefon abone sayısı 260 milyona, 100 kişiye düşen sabit telefon hat sayısı %70, mobil telefon abone sayısı %20 ve toplam %90'a erişecek, hatta geçecektir.

Son zamanlarda mobil telefon hat sayısının çok daha süratli gelişeceği görülmektedir.

Eskiden evlerde bir tek sabit (PSTN) telefon kâfi idi. Şimdi ise faks ve internet gibi yeni hizmetler ile daha ileride çıkabilecek hizmetler düşünülür ise; telefon sayısının süratle artması kaçınılmaz bir durum arz edecektir. Diğer yünden evdeki telefon bütün aile fertlerinin işini görebilmektedir. Mobil telefon ise her fert için ayrı ayrı gereklidir. Bu bakımdan Mobil telefon sayısı tahminin üzerinde artacaktır.

Soru: Size göre GSM şebekesinde yanlış daha doğrusu eksik tahmin mi yapılmıştı?

Türkcel ve Telsim ile ilk anlaşmalar yapılır iken GSM şebekesinin bu kadar süratli gelişeceğinin kimse tarafından tasavvur edilemediği kanaatindeyim. Toplam 400.000 aboneyi geçince üçüncü işletmeciye ruhsat verileceği kararı bunun kanıtıdır. Her iki GSM hizmet vericisinin abone sayısı 1997 sonunda bile 1.481.400 'e erişmiştir.

Soru: Abone sayısı, yani her evdeki veya işyerindeki sabit (PSTN) ve Mobil (GSM,NTM) Telefon sayısı arttıkça abone başına trafik düşmeyecek mi? Bu husus Telekom gelirlerinde abone başına bir düşüş göstermeyecek mi?

Yine elimizdeki veriler bunun tam aksini gösteriyor.

Sadece milletler arası trafiği bile ele alırsak bunu görebiliriz. Dünyada yıllara göre trafik artışı esas telefon postası sayısından daha hızlı olmuştur.

1995-2000 yılları arasında trafik değerlerinin yılda %12 artacağı, telefon esas posta sayısının ise yılda ancak %7'ler civarında artacağı görülmektedir. 1985'de 15,6 milyar dakika milletler arası çıkan trafik varken 1997'de bu değer 75,6 milyar dakika olmuş, 2000 yılında da 106,5 milyar dakikanın üstüne çıkacağı tahmin edilmiştir. Buna paralel olarak ülkelerin iç ve şehir içi trafiği de süratle artmaktadır.

Soru: Mevcut hizmetler aboneleri tatmin edebilmekte midir?

Her yönü ile tahmin edemediği kanaatindeyim.

Şu anda bile büyük ölçüde telefon hattı bekleyen talep sahibi bulunmaktadır. Bir çok ihtiyaç sahibi de netice alamayacakları için başvurmamaktadırlar. Kafi şebeke oluşunca, talep eden istediği telefon ve data hattını alabilecek duruma gelince esas talep ortaya çıkacaktır.

Soru: Bunun böyle olmasının sebebi ne olabilir?

Şebeke yapımında yeraltı boru şebekesi 30-50 yıl, kablo şebekesi de 5-20 yıllık ihtiyaçlar göz önüne alınarak planlanır ve projelendirilir. Çarpık ve kanser gibi büyüyen yerleşim yerlerimiz bu bakımdan çok büyük problem yarat-

maktadır. Bu sebeple yani şebekesizlikten bir çok yerde o mahalli besleyen santrallarda boş numara olduğu halde talepler karşılanamamaktadır.

Soru: Bu durumda Türk Telekomun büyük gelir kaybı olmaktadır. Önlenebilir mi? Hiç asgari düzeye indirelemez mi?

Büyük kaybı olduğu muhakkaktır. Türk Telekomun hizmetinin bir sosyal yönü bir de ekonomik yönü vardır.

Halkın ve tüzel kişilerin sosyal ihtiyaçlarını bilhassa yeni yerleşim yerlerinde şebeke eksikliği bazı yerlerde de Türk Telekom uygun arsa bulamadığından karşılamada problemler bulunmaktadır.

Soru: Ticaret ve Sanayinin ihtiyacı da bu yerlerde problem olmuyor mu?

Tabi ki oluyor. Sanayinin genellikle taleplerinin şehirlerin dışında, yeni gelişen yerlerde olmasından aynı problem yaşanmaktadır. Sanayici ilave yatırımlarla ihtiyacını görebilmektedir.

Soru: Biz her şeyi sistemde, yani bütün problemlerin kaynağını sistem olarak görürüz. İdare eden ve çalışanlarda hiç mi kusur yok ?

Türk Telekom bir kere yatırımlarda bağımlı ve kısıtlıdır.

Telefon yatırımlarını dünya üzerinde inceleysek yine elde olan verilere göre; 1990 yılında yaklaşık (PSTN) sabit Telefonlar için 67 milyar Amerikan doları, Mobil telefonlar için 2 milyar Amerikan doları, 1997 (PSTN) sabit telefonlar için yaklaşık 86 milyar Amerikan doları, Mobil telefonlar için yaklaşık 25 milyar Amerikan doları yatırım yapılmış, bu değerler 2000 yılında sabit telefonlar için yaklaşık 105 milyar Amerikan dolarına, Mobil telefonlar için yaklaşık 35-40 milyar Amerikan dolarına erişecek hatta geçecektir.

Türk telekomun yatırımları ise artma yerine son yıllarda azalmıştır. Gerçi son yıllarda elektronik sanayisinde büyük gelişme ve ucuzlama oldu. Öyle de olsa milli gelirimize oranla halen yatırımlarda dünyaya ve ileri ülkelere göre çok düşük kalmaktayız.

Soru: Bu durum yadığanacak bir durum değil mi? Türk Telekomun yatırımları çok çabuk geri dönmüyor mu? Dolayısı ile,

Türk Telekom yatırımlarının çok büyük çapta enflasyonist baskısı olmasa gerek?

9-10 ay gibi çok kısa bir sürede Türkiye'de ilk defa üç santral (Toplam kapasitesi 55.000 Telefon hattı) ben İstanbul Yakası Baş Müdürü iken "bina, santral, enerji v.s. yan ihtiyaçlar ve şebeke anahtar teslimi gelir paylaşımı" olarak bitirdim. İlk oluşumun doğurduğu problemler ve namüsaıt şartlar altında gerçekleştirildi. Bu süre 5-6 aya bile indirilebilir. Gelirden ödemede 1,5 - 2 yıl içinde tamamlanacaktır. Telekom yatırımları otoyol, baraj v.b. tesisler gibi değil, süratli yapılabilir, bölüm bölüm hizmete verilebilir ve hemen gelir getirmeye başlar.

Soru: Türk Telekomun yatırımlarının geri dönmesinin yanında yurt ekonomisinde sağlayacağı faydaları da düşünmemiz gerekmez mi?

Esas olan söylediğinizdir. Sovyet İmparatorluğu çökünce, demir perde yıkılınca, kara ulaşımı da gelişince yine Türkiye eski Dünya'nın jeopolitik hem deniz, kara ve hava yolunun merkezi hem de Ticaret Merkezi oldu.

İleri ülkeler bizlere, inşaat sektörünü, demir çelik üretmeyi, tekstili, otomobil üretmeyi bırakıp kendileri, 21. Yüzyıla damgasını vuracak bilgi ve teknoloji üretmeye bankacılığa ve ticaret yapmaya ayırdılar. Planlamanın bu şekilde olduğu inancındayım.

Türkiye hem inşaat sektöründe, hem tekstil, hem oto üretmekte istihdam edilecek iş gücüne sahip, hem de yetişmiş ve halen yetişmekte olan bilgi toplumunu yaratacak büyük bir insan potansiyeline sahiptir. Biz hem beyaz, hem mavi yakalı hem de tulumlu iş gücüne sahip büyüklüğünü tam bilemeyen büyük bir dünya devletiyiz.

Soru. Türk Telekomun gerekli personele sahip olmadığı, bu yönde ihmale uğradığı düşüncesindeyim, sizce durum nasıl?

Türk Telekom; yapı, mevcut personelinin sayı ve niteliği yönünden gereken şekilde değildir.

Türk Telekom özelleştirilecek kamu kurumları arasına alındığından personelinin erken emekli olması teşvik edildi.

Türk Telekom işlevini bitirmiş bir müessese olmayıp, her yıl büyüyen bir müessese olduğu

için personel ihtiyacı artmaktadır.

İhtiyaç geçici işçi personel ile karşılanmaya çalışıldı. Şimdi mevcut personelin üçte biri geçici işçi. Erken emeklilik ile yetişmiş personel hemen emekliliğini istedi ve özel sektörde çalışmaya başladı. Hem sosyal sigortalar ve emekli sandığından emekli aylığı aldı hem de piyasada yeni yetişecek bir gencin işini elinden alıp işsizlik yarattı.

Türk Telekomun kullandığı teknoloji ileri teknoloji olduğundan, bilgi asrında bilişimin temel ağı olan telekom şebekesi için çok daha ileri teknolojiyi kullanacağından, personelinin çoğunluğunun beyaz ve mavi yakalı personel olması gereklidir.

Türk Telekom yaklaşık 10 yıldır iyi yetişmişten vazgeçtik yetişmiş genç personel alamadı. Erken emeklilik ile de genç ve işe yarar personelinin ayrılması ile büyük kan kaybına uğradı.

Soru: Türk Telekomun elektronik sanayinin lokomotif, bilgi çağının temel öğelerinden çok önemlilerinden biri hatta en önemlisi olması gerekmez mi?

Haklısınız. Elektronik endüstrisinin, hem müşteri olarak hem de yetiştirdiği bir kısım personelin serbest piyasaya çıkıp orada hizmet görmesi ile lokomotif olması gerektiği gibi iyi bir telekomünikasyon şebekesi ile hizmet vererek bilişimdeki önemli görevini yapması gereklidir.

Soru. Niye bunlar yapılamıyor?

Başta Telekomun vakit geçirmeden özelleştirilmesi ama hakiki manada özelleştirilmesi gereklidir.

Soru: Özelleşme gecikirse bu problemlerle Türk Telekomun daima başbaşa kalması yurt ekonomisinde büyük yaralar açmaz mı? Başka acil ön tedbirler alınmaz mı?

Aslında özerk olması gerekli ama pratikte bu husus biraz zor. Türk Telekomu anlamak biraz güç. Her insan her işi yapamaz. Teşkilat yapısının uygun olması gerekli. Çok sayıda üniteye ayrılmış. Her ilde bir Başmüdürlük var. Genel müdürlüğün bu kadar çok ünite ile iletişim kurması ve organizasyon yapması çok güç, hatta imkansız.

Merkeziyetçi bir yönetim bu problemleri bir kat daha arttırıyor.

Personel alımında, seçiminde, yatırım ve harcama ödeneklerinde bağımlı durumda. Diğer K.İ.K. ve K.İ.T.'lerdeki tüm problemlere sahip, daima büyüyen, verdiği hizmeti başka bir kuruluşun veremediği Türk Telekomun bu halden en seri şekilde çıkartılması gereklidir.

Artık abonelerimizi telefon vermekle tatmin edemeyiz, düşük hızlı geri teknoloji, iyi yetişmemiş ve yetişmeye esas temel bilgiden yoksun personelle abonelerimize tatmin edici hizmet veremeyiz. Katma değerli hizmetlerde çok gerideyiz. Aboneler artık çok süratli haberleşmek, resim alıp vermek, video konferans servisinden yararlanmak, gelişmiş bir internet hizmeti istemektedir.

İnternet üzerinden, video konferans, konuşma v.b. tüm hizmetleri almak ister, alacaktır. Türk telekom yapmaz ise toplum problemini bir yolla çözecektir. 20. Yüzyıla girer iken çok hızlı hareket etmeliyiz. Çok iyi personel temin edilmeli meslek içi eğitime tabi tutulmalıdır.

Türk Telekomun gelişmesi, ticaretin ve sanayinin gelişmesi, sosyal ihtiyaçların karşılanması netice olarak ekonomimizin hızla gelişmesi, vatandaşlarımızın bilgi çağını yakalaması için ön şartlardan çok önemlilerinden biri hatta en önde gelenidir.

Öncelikle Türk Telekomun, önündeki manipülasyonların süratle kaldırılması, adama göre iş yerine iş'e göre adam seçerek, özerk ve en kısa zamanda özel sektörde yerini almasını sağlamalıyız.

Türk Telekom yöneticileri ve personeli kandan gereği "Müdebbir ve Basiretli" bir tüccar gibi hareket etmek mecburiyetindedir.

Soru: Birçok şeyde Türk Telekom büyük kayıpta, kanaatım odur ki, Türkiye ekonomisi çok daha büyük kayıplara uğramaktadır. İ.T.Ü. Elektrik Fakültesi Zayıf Akım (Elektrik-Telekomünikasyon) bölümündeki beraberliğimizden sonra 1958 senesinde yani 40 yıl önce PTT de çalışma hayatına birlikte başladık.

Bu sektörde çok birikimlerin oldu, çok da yenilikler getirenler arasında oldun.

Teknolojiyi yakinen takip eden, yenilikleri izleyen iyi bir mühendis olarak hizmetler verdin. Tüm bunların dışında merakım olan şu suali soruyum. Türk Telekom idaresinde özelleştirme konusunda söz söyleye-

cek 10 kişi varsa bunlardan birisinin de senin olman hasebiyle sizden özelleştirme konusunda görüş ve fikir destediği istendi mi? Sizi çalışmalara iştirak ettirdiler mi?

Hayır. Benim görüşlerim sadece şirketin yapısı ve işletme yönünden olabilir. Bu hususun dışındaki konularda fikir serdetmem uygun olmaz. Tekrar ifade etmek istiyorum bana bu konuda fikir sorulmadığı gibi, hiç bir ünite amirinin de fikrinin alındığını zannetmiyorum.

Soru: Enformatik yapı hususunda Türk Telekomun geniş bir planının olup olmadığı hakkında sormak istiyorum.

Türk Telekomun bu hususta planları ve programları bulunmaktadır. Ancak çok ileriye kapsayan örneğin 5-10 yıl gibi önümüzdeki döneme yönelik bir planının olmadığı inancındayım

Soru: Sizin kafanızda hiç böyle bir plan var mı?

Benim kafamda tabi ki Türkiye çapında böyle bir plan olması çok zor bir şey, çünkü Türkiye'nin bütün verilerine sahip değilim.

Ama şunu söyleyebilirim. Katma değerli hizmetlere öncelik vermemiz, telefon şebekesinde (Fiberoptik Kablolar ve Techizatları, Access-Multiplex, SDH, ATM v.b.) yeni teknolojiye daha hızlı geçmeliyiz. Geniş bir İnternet alt yapısı oluşturmalıyız, data şebekemizin hem hızını hem de kapasitesini vakit geçirmeden arttırmalıyız.

Soru: İstanbul için bir planınız var mı?

İstanbul için planım olabilir. Çok teşekkür ediyorum. O halde gelecek programda bu ve başka konular üzerinde inşallah konuşuruz.

Ben size ve şahsınızda EMO İstanbul Şube Yönetimine bana bu fırsatı verdikleri için teşekkür ederken bir ülkenin ve bir kuruluşun en büyük sermayesinin yetişmiş personel olduğunu, insan kaynaklarının çok iyi kullanılması gerektiğini, teknoloji çok süratli ilerlediğinden, personel eğitimi ve yetiştirilmesi kolay olmadığı için öncelikle iyi yetişmiş çok sayıda hariçten personel alınmalı. Burada da işe göre adam temini prensibinden asla ayrılmamalıdır. ■

EMO'YA ÜYE OLMAK İSTEYEN MESLEKTAŞLARIMIZIN VE KİMLİK KARTI ALMAK İSTEYEN ÜYELERİMİZİN DİKKATİNE!

Üye olmak veya kimlik kartı almak için şubemize müracaat eden, fotoğrafları sakalı veya başörtülü meslektaşlarımızın kayıtlarının EMO Merkezince yapılmayacağı, 20.05.1998 tarih ve 0424/04 sayılı yazı ile ifade edilmektedir.

Bir meslek örgütü olan EMO'nun, insanların inançları, ırkları, renkleri, dilleri, kılık ve kıyafetlerine bakarak davranmasının, standart koymasının ve hatta çifte standart kullanmasının yanlış olduğuna inanan Yönetim Kurulumuz bu konudaki görüşlerini bir rapor halinde EMO Merkezine sunmuştur. EMO Merkezinin, TMMOB nezdinde girişimde bulunarak TMMOB'nin aldığı

yanlış kararı yürürlükten kaldıracığını ümit etmekteyiz.

Yeni kaydolmak için başvuran ve baş vuracak olan meslektaşlarımızın mağdur olmamaları için şube olarak üzerimize düşen görevleri yerine getireceğiz. EMO Merkezinin de bu sorumluluğu bizimle paylaşacağına inanıyoruz.

Meslektaşlarımızın bu konuda daha rahat karar verebilmeleri ve mağdur olmamaları için hazırlayıp EMO Merkezine sunduğumuz raporu dikkatlice incelemelerinde yarar vardır.

Dökümanları okuyun ve kararı sizler verin. Haklarımızı arayın.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANLIĞINA

İlgi: 20.5.1998 tarih ve 0424/04 sayılı yazınız.

İlgi yazı ile türbanlı ve sakallı fotoğraf veren üyelerin üye kayıtlarının yapılamayacağı bildirilmiştir.

Bu konuda yasal bakımdan diyeceklerimiz ayrı bir yazı olarak sunulmuştur.

Ayrıca yönetimimizin iş başına geldiği 25.02.1998 tarihinden önce kaydı yapılan türbanlı, sakallı üyelerimizin kimlik fotokopileri ilişik olarak gönderilmektedir.

Bütün yasal düzenlemeler, tüzük ve yönetmelikler uygulamaların adaletli olarak tatbiki için yapıldığına göre, bütün bunlar dikkate alındığında üyelerimizin mesleki faaliyetlerinde mağdur olmasını temin etmek de odamızın asli görevidir.

Kayıtların yapılması için durumu tetkiklerinize, gereğini emirlerinize arzederiz.

Saygılarımızla.

Yönetim Kurulu adına
Bahadır BAHADIROĞLU
Şube Müdürü

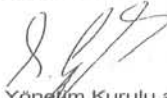
Tarih:20.05.1998
Sayı:0424/04

Elektrik Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu
İSTANBUL

TMMOB'nin 13.02.1995 tarih ve 128 sayılı Genelgesi ile, sirküle etmiş olduğu, "Odalara kayıt olacaklarla, düzenlenecek belgelerde sakallı ve türbanlı fotoğraf veren üyelerin istemleri Anayasa'nın 174. Maddesine aykırı nitelikte olup, reddedilecektir" kararı doğrultusunda, Şubenizden Odamıza kayıt olmak ve kimlik yenilemek üzere başvuruda bulunmuş aşağıda ad ve soyadları yazılı belge sahiplerinin istemleri Yönetim Kurulumuzca kabul edilmemiş olup, başvuru belgeleri yazımız ekinde iade edilmektedir.

Bu doğrultuda TMMOB'nin anılan Genelgesinde belirtmiş olduğu "belgelere yapıştırılacak fotoğraflar, son altı ay içinde başı açık, sakalsız ve düzgün bir kıyafette çekilmiş olacaktır" koşulunu sağlamayan başvuruların kabul edilmemesi ve Odamıza gönderilmemesinin temini için personelinize gerekli talimatın verilmesi hususunda gereğini rica ederiz.

Saygılarımızla,

Yönetim Kurulu a.
M. Sıtkı ÇİĞDEM
Yönetim Kurulu Üyesi
Oda Müdürü

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI	İSTANBUL ŞUBESİ
Sayı : 307	Dosya :
Tarih : 22/05/98	
İmza :	

DUYURU

Tarih:18.06.1998
Sayı:0565/04

Elektrik Mühendisleri Odası
İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu
İSTANBUL

- İlgi a) 20.05.1998 tarih ve 0424/04 sayılı yazımız
b) 04.06.1998 tarih ve 1124 sayılı yazınız
c) 09.07.1997 tarih ve 00679/04 sayılı yazımız ve eki

İlgi (a) yazımızda konu edilen TMMOB'nin 13.02.1995 tarih ve 128 sayılı genelgesini arşivinizde bulamadığınızı içeren ilgi (b) yazınızı almış bulunuyoruz.

TMMOB'nin anılan genelgesi ilgi (c) yazımızla Şubenize iletilmiştir. Bununla birlikte anılan genelgeyi tekrar yazı ekimizde göndermekteyiz.

Bilgi edinilerek gereğini yapmanızı rica ederiz.

Saygılarımızla,

Yönetim Kurulu a.
M. Sıtkı ÇİĞDEM
Yönetim Kurulu Üyesi
Oda Müdürü

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI	İSTANBUL ŞUBESİ
Sayı : 565	Dosya :
Tarih : 19/06/98	
İmza :	

TMMOB TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
UNION OF CHAMBERS OF TURKISH ENGINEERS AND ARCHITECTS
UNION DES CHAMBRES DES INGENIEURS ET DES ARCHITECTES TURCS

KONUR SOKAK NO 4 YENİŞEHİR, 06650 - ANKARA / TÜRKİYE TELEFON (312) 418 12 75 - 417 52 38 - 417 14 88 FAX (312) 417 48 24

ANKARA

Sayı: 13.2.1995
128

TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ
ODASI BAŞKANLIĞINA

İlgi: Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası'nın 31.10.1994
gün ve 1/K-1252 sayılı yazısı.

İlgi yazıda yapılan başvurularda sakallı ve türbanlı
fotoğraflar verildiğinde ne gibi işlem yapılması gerektiği
sorulmaktadır.

Konu, TMMOB Hukuk Müşavirince incelenmiş ve hazırladığı
Rapor Yönetim Kurulumun 18.11.1994 günlü toplantısında
kabul edilmiştir.

Bilindiği gibi TMMOB, Anayasanın 135.maddesinde tanımlanmış
ve özel yasayla kurulmuş kamu kurumu niteliğinde bir
meslek kuruluşudur. Bu niteliği gereği üyelerine verdiği
"Kimlik ya da tescil vb." belgelerin resmi niteliği
tartışılmaz bir gerçek olup bu belgelerin kamuya açık
olması, belgelerdeki fotoğrafların belirli normları
taşımasını zorunlu hale getirmektedir.

Resmi bir belgeye ilâştirilecek tanım açısından kuşku,
sakınca yaratacak durum yaratması halinde işlemi yapmamak
yetkisi tamamen düzenleyen kuruma ait olup, çünkü belge
düzenlemesi ilgili kuruma yasayla verilmiş görevler
arasındadır.

Anayasanın 135.maddesinde kamu kurumu niteliğinde meslek
kuruluşları ile ilgili genel bir düzenleme yapılmış ve
benzeri hükümlere kuruluşların kendi yasalarında da yer
verilmiştir.

Günümüzde, "sakal ya da türban" laiklik karşıtı kesimlerin
kullandığı sembol haline gelmiş, birey özgürlüğünün dışına
taşmıştır. Kaynağını Anayasa'dan alan kuruluşlar "Devletin
Anayasa'da belirtilen temel niteliklerini" göz ardı
etmemelidir.

**Bu maddede sakallı ve türbanlı fotoğraf veren üyelerin
kimlikleri Anayasa'nın 174.maddesine aykırı nitelikte olup,
rededilecektir.**

Diğer taraftan Yönetim Kurulumuz 18.11.1994 günlü toplantı-
sında alınan gerekçelerle tüm Odalara, Tüzük ve Yönetmelik-
lerine göre verecekleri fotoğraflı belgelerle ilgili maddeler
Anayasa'nın 124, 135 ve 174.maddelerine dayanılarak
bu maddenin eklenmesini kararlaştırmıştır.

"Belgelere yapıştırılacak fotoğraflar, son altı ay
içinde başı açık, sakalsız ve düzgün bir kıyafetle
çekilmiş olacaktır. Bu özelliklere uymayan tanınmayacak
şekilde olan fotoğraflar kabul edilemez"

Gereğini rica ederiz.

Saygılarımla,

Alparslan FİDANIK
Genel Sekreter

DUYURU

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANLIĞINA

İlgi:

1- 02.06.1998 gün 0482/04 sayılı yazımız.

2- 20.05.1998 tarih ve 0424/04 sayılı yazımız.

İlgi... yazımız ile 15 adet Elektrik Mühendisi Üyelik Talebi Oda Başkanlığı'na iletilmiş, karşılığında da üye taleplerinin TMMOB'nin 13.02.1995 tarih ve 128 sayılı Genelgesi uyarınca taleplerin karşılanamayacağı, "belgelere yapıştırılacak fotoğrafların, son altı ay içinde başı açık, sakalsız ve düzgün bir kıyafetle çekilmiş olması gerektiği", "bu koşulu sağlamayan başvuruların kabul edilmemesi ve başkanlığa gönderilmemesinin temini için personelimize talimat verilmesi gerektiği" Şubemize bildirilmiştir.

Oda Başkanlığının cevabî yazısı, öncelikle Anayasa'ya ve Kanunlara ve Uluslararası İnsan Hak ve Hürriyetlerine İlişkin Sözleşmelere aykırı olduğu gibi, TMMOB Kanununa ve Elektrik Mühendisleri Odası Tüzüğü hükümlerine de aykırıdır, şöyle ki:

İÇ HUKUKTAKİ KANUNİ DÜZENLEMELER YÖNÜNDEN

a) 6235 sayılı TMMOB Kanununa Göre:

6235 sayılı TMMOB Kanununun 2. Maddesinin (b) fıkrası, birliğin amacını düzenlemektedir. Söz konusu fıkrafta birliğin amaçları,

"Mühendislik ve mimarlık mesleği mensuplarının, müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleriyle ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak için gerekli gördüğü bütün teşebbüs ve faaliyetlerde bulunmak"

olarak belirlenmiştir.

TMMOB Kanununun, üyelik zorunluğunu düzenleyen 33. Maddesi:

"Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için, ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler."

hükümünü havidir.

Yukarıda alıntıların Birliğin ve dolayısıyla EMO'nun amacını ve üyelik zorunluluğunu düzenleyen kanun maddeleri, Odanın amaçları doğrultusunda tüm Elektrik Mühendislerinin Odaya kaydının yapılabilmesine ve kayıtlı üyelerin de her türlü mesleki veya insani konularda yardımlaşma içinde olunmasına yöneliktir. Odanın üyelerine yönelik her türlü tasarrufun da bu esaslar dahilinde, üyelerin

hak ve yararlarını gözeterek odaya kayıtlarını kolaylaştıran, onları lüzumsuz yere kanun yollarına başvurma zorunda bırakmayan düzenlemeler olması da izahtan varededir.

Nitekim EMO Tüzüğü'nün, Odanın amaçlarını, dolayısıyla görevlerini de düzenleyen 5. Maddesinin 1,3 ve 4. bentlerinde odanın amaçlarının, üyelerin temel ve mesleki haklarına ilişkin hükümleri:

5/1. Günün gereklerine, koşullarına ve olanaklarına uygun olarak üyelerin sorunlarını çözmek için çalışmak, mesleğin, üye, toplum ve ülke yararlarına göre uygulanması ve geliştirilmesi için gerekli çabaları göstermek, diğer meslek Odaları üyeleri ve halkla ilişkilerinde dürüstlüğü ve ahlakı korumak, uzmanlık alanında ülke çıkarına uygun politikalar üreterek bunları savunmak, kamuoyunu oluşturmak ve ilgilileri uyarmak.

5/3. Meslek, ülke ve üye çıkarlarını korumak için resmi makamlar ve öteki ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak, önerilerde ve girişimlerde bulunmak, gerektiğinde çalışma alanına ilişkin olarak yasal yollara başvurmak.

5/4. Üyelerinin hak ve yetkilerini korumak, üyeler arasında dayanışmayı sağlamak, haksız rekabeti önlemek için gerekli gördüğü tüm girişim ve etkinliklerde bulunmak.

olarak belirlenmiştir.

Tüm kurumlarda olduğu gibi TMMOB bünyesinde de, ihtiyaç duyulan konularda genelge yayınlamak olasıdır ve doğaldır. Ancak, hukukumuzda ve genel anlamda tüm hukuk sistemlerinde genelgelerin idari bir tasarruf olduğu ve ihtiyaç hissedilen konularda ve bu ihtiyaçların ana eksenini oluşturan kanuni dü-

DUYURU

zenlemeler ışığında yapılması zarureti de hukukun gereğidir.

Türk Hukuk Sisteminde Genelge:

“İdarenin, takdir yetkisine ve düzenleyici karar yetkisine dayanarak, kendi mevzuatı içinde, ihtiyaç duyacağı konuda, mevcut kanun, tüzük ve yönetmeliklere aykırı olmamak şartıyla oluşturacağı yazılı emir ve talimatlar”dır. (Hamza EROĞLU, “İdare Hukuku”, Turhan Kitabevi, Ankara, 1985 s. 104)

Hukuk doktrininde de kabul edilen bu tarif uyarınca, genelgelerin talimat verdikleri konuyu düzenleyen yönetmeliklere, tüzüklere ve kanunlara aykırı olmaması gereklidir.

20.05.1998 tarihli yazınız da bir idari işlem mahiyetindedir ve aynı şekilde mevcut yasalara, tüzük ve yönetmeliklere aykırı olmaması gereklidir.

b) Anayasa'ya Göre

TMMOB'nin söz konusu genelgesi her ne kadar Anayasanın 174. maddesine dayandırılmış olsa da 174. Madde de söz konusu genelgenin hiçbir dayanağı bulunmamaktadır. Anayasının 174. Maddesinin 1. Bendinin:

1. Fıkrası, Tehhid-i Tedrisat Kanununun,
2. Fıkrası, Şapka İktizası Hakkında Kanunun,
3. Fıkrası, Tekke ve Zaviyelerin Seddine ve Türbedarlık ile Birtakım unvanların Men ve İlgasına Dair Kanunun,
4. Fıkrası, Evlenme Akidlerinin Evlendirme Memuru Önünde Yapılmasına Dair Türk Medeni Kanununun 110. Maddesinin,
5. Fıkrası, Beynelmîlel Erkanın Kabulü Hakkında Kanunun,
6. Fıkrası, Türk Harflerinin Kabulü Hakkında Kanunun,
7. Maddesi Bazı Lâkap ve Ünvanların Kaldırılmasına Dair Kanunun,
8. Maddesi Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanunun,

Anayasaya aykırı olduğu şeklinde kabul edilemeyeceğini amirdir.

Şapka İktizası Hakkında Kanun, şapka dışındaki başlıkların giyilmesinin adet haline getirilmesini yasaklamaktadır. Ve sadece erkekleri ilgilendirmektedir Kadınların kılık-kıyafet düzenlemelerinin bir gereğesi değildir.

Bazı Kisvelerin Giyilemeyeceğine Dair Kanun, din adamlarının dini tören kıyafetlerini, dini mekanların dışında giymeyeceklerini amirdir. Din adamlarının dışındaki kimseler için bir hüküm getirmemektedir.

Görüldüğü gibi, Anayasanın 174. Maddesinde, TMMOB veya herhangi bir kurumda çalışacak kişilerin kılık ve kıyafetlerine ilişkin herhangi bir düzenleme mevcut değildir.

Kaldı ki, İdarenin işlem ve eylemleri hukuka ve kanuna uygun olması gerekmektedir. Bu uygunluk, İdarenin eylem ve işletmelerinde kanunlara, tüzüklere ve yönetmeliklere uygun tasarruflarda bulunması gerektiği, aksi halde hukuka aykırılığı nedeniyle iptalinin söz konusu olabileceğini göstermektedir.

Ayrıca İdarenin, Anayasa Maddelerini esas alarak tasarruflarda bulunması hukuken mümkün değildir. Anayasanın, Temel Hak ve Özgürlüklerin Sınırlanmasını düzenleyen 13. Maddesi:

“Temel hak ve hürriyetler, devletin ülkesiyle bölünmez bütünlüğünün, Milli Egemenliğin, Cumhuriyetin, Milli Güvenliğin, Kamu Düzeninin, Genel Asayişin, Kamu Yararının, Genel Ahlakın ve Genel Sağlıkın korunması amacı ile ve ayrıca Anayasanın ilgili maddelerinde öngörülen sebeplerle, Anayasanın sözüne ve ruhuna uygun olarak kanunla sınırlanabilir.

Temel hak ve hürriyetlerle ilgili genel ve özel sınırlamalar demoktarik toplum düzeninin gereklerine aykırı olamaz ve öngörüldükleri amaç dışında kullanılmaz.

Bu maddede yer alan genel sınırlama sebepleri temel hak ve hürriyetlerin tümü için geçerlidir” hükümlerini amirdir.

13. Maddenin gerekçesinde kanun koyucunun getirdiği gerekçe de:

“Maddenin 1. Fıkrasında “ancak kanunla” denilmek suretiyle, hak ve hürriyet sınırlarının münhasıran kanun konusu olduğu; yani yasama tasarrufundan başka bir düzenleyici tasarrufla (tüzük, yönetmelik vb.) hak ve hürriyetlerin sınırlanamayacağı belirtilmiştir. Hak ve hürriyetlerin sınırlanmasında mümkün tek amaç olarak kanun, Yani yasama tasarruflarının seçildiğini gösteren bu hüküm dahi genel niteliktedir. Diğer bir deyişle hak ve hürriyetlere ait bütün maddelere sari bir genel hükümdür. Bu nedenle herhangi bir hak ve hürriyete ait maddede o hak ve hürriyetin kanunla sınırlanabileceğini ayrıca belirtmeye ihtiyaç yoktur (...)

Fıkıradaki ayrıca söz konusu sınırlamaların Anayasasının sözüne ve ruhuna uygun olması zorunluğuna da gösterilmiştir.

Maddenin ikinci fıkrasında, hak ve hürriyetlerin sınırlandırılmasında daima gözetilmesi gereken ölçü; yani sınırlamaların sınırı öngörülüdür. Diğer bir deyimle hak ve hürriyetlere getirilecek sınırlamalar yahut bunlar konusunda öngörülebilecek sınırlayıcı tedbirler demokratik rejim anlayışına aykırı olmamalı; genellikle kabul gören demokratik rejim anlayışı ile uzlaşabilir olmalıdır (...)

Maddenin ikinci kısmı son satırı, hak ve hürriyetlerin sınırlandırılmasında öngörülen genel ve özel nedenlerin belli amaçlara yönelik bulunduğu; binnetice ancak bu amaçları gerçekleştirmek için bu nedenlerin öngörüldüğünü vurgulamaktadır. Şu halde öngörülen amaçlar yahut nedenler bahane edilerek, başka bir amaca ulaşmak için hak ve hürriyetler sınırlandırılmayacak; yahut meşru amaç güdülerek sınırlandırılmış olsalar bile, getirilen sınırlama bu amacın zorunlu, yahut gerekli kılındığından fazla olmayacaktır. Diğer bir deyimle, amaç ve sınırlama orantısı her halde korunacaktır.

Nitekim maddenin son fıkrası, bu madde hükmünün "genel niteliğini" açıkça vurgulamaktadır."

Yukarıda 13. Maddenin gerekçesinde ve maddenin metninde açıkça sıralanan sınırlama sebeplerinin; ne şekilde ve hangi amaçlarla Elektrik Mühendisleri Odasına kaydolmak isteyen ve başkaca herhangi bir Kamu Kurumu niteliğindeki Meslek Kuruluşuna kaydolması mümkün olmayan Elektrik Mühendislerine uygulanabileceğinin açıklanması gerekmektedir. 13. Maddede sayılan gerekçeler gayet açıktır.

Milli egemenliğin, Cumhuriyetin, milli güvenliğin, kamu düzeninin, genel asayişin, kamu yararının, genel ahlakın ve genel sağlığın korunması amacı. Üstelik bu amaçlardan herhangi birine veya birkaçına dayandırılırsa dahi ancak Anayasasının ilgili maddelerinde öngörülen sebeplerle ve de ancak Anayasasının sözüne ve ruhuna uygun olarak kanunla sınırlama mümkündür. Kanunlarımız içerisinde kılık-kıyafeti düzenleyen veya sınırlayan herhangi bir kanun hükmü de bulunmamaktadır.

Söz konusu Genelge, Anayasasının 174. Maddesinin dışında hiçbir kanuni düzenlemeyle dayanmamaktadır. Kaldı ki, Anayasaya da-

yanılarak Genelge çıkarılamaz. İdarenin işlem ve eylemleri mutlaka, hukuki düzenlemeler hiyerarşisindeki bir tasarrufa dayanmalıdır. Örneğin, Kanunlar Anayasaya; Tüzükler ve Kararnemeler, düzenlemek istenen alana ilişkin tasarrufları ve hükümleri içeren kanunlara; Yönetmelikler bağlı oldukları kanun ve tüzüklere dayandırılarak ve onlarla uyumlu olarak çıkarılabilirler.

Genelgeler de, kanun ve tüzüklerin uygulanmasını gösteren Yönetmelikleri dayanak olarak yapılabilecek tasarrufları içeren talimatlardır. Nitekim Anayasasının 124. Madde-
sindeki:

"Başbakanlık, Bakanlıklar ve Kamu Tüzel Kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler"

hükmü genelgeler için de geçerlidir.

Dolayısıyla söz konusu genelge de, İdarenin kendi görev alanını ilgilendiren konuda, kanun ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere, bir diğer deyişle yukarıda zikrettiğimiz TMMOB Kanununun, Birliğin amacını düzenleyen 2. Maddesinde ve EMO İçtüzüğünde belirtilen amaçlar doğrultusunda düzenlemeler getirilebilecektir. Bu amaçlar dışında ve Anayasasının temel hak ve hürriyetlerin sınırlandırılması kriterlerini koyan 13. Maddesi ile İdarenin tasarruflarının hukuki düzenlemeler hiyerarşisinde belirlenen dayanaklara bağlılığını emreden 124. madde hükümlerine aykırı düzenlemeyi içeren TMMOB Genelgesi hukuka ve kanuna aykırıdır, keyfi bir düzenlemedir.

Söz konusu Genelge, Meslektaşlarımızın Odaya kayıtlı olmalarını emreden İçtüzüğün 2. Maddesine de aykırıdır. İçtüzüğün 2. Maddesinde üyelik zorunluluğunu getiren hükümü ile, üyeliğin insan temel hak ve özgürlüklerine aykırı esaslara bağlanmasını içeren Genelgeyi telif etmek hukuken ve fiilen mümkün değildir.

ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER YÖNÜNDEN

a) BM İnsan Hakları Evrensel Bildirisi Hükümleri:

Madde:2/1 Herkes, ırk, renk, cinsiyet, dil, siyasi ya da herhangi bir görüş, milli veya toplumsal köken,

DUYURU

zenginlik, doğum ya da herhangi bir ayırım gözetilmeksizin bu beyannameye ilan olunan tüm hak ve özgürlüklerden istifade edebilir.

Madde-6 Herkes nerede olursa olsun hukuki kişiliğinin tanınması hakkına haizdir.

Madde-7 Kanun önünde herkes eşittir ve farksız olarak kanunun eşit korumasından istifade hakkını haizdir. Herkesin işbu beyannameye aykırı her türlü ayırdedici muameleye karşı eşit korunma hakkı vardır.

Madde-18 Herkesin düşünce, vicdan ve din özgürlüğü vardır. Bu hak, herkes için yalnız ya da topluca, gerek kamu önünde gerekse özel olarak öğretimle, uygulamalarla, ibadet etmeyi ya da dini yükümlülükleri yerine getirerek dinini ya da inancını açıklamaya özgürlüğünü içerir.

Madde-22 Her şahsın, toplumun bir üyesi olarak, sosyal güvenliğe hakkı vardır. Bu hak her insanın ulusal çaba ve uluslararası işbirliği sayesinde ve her ülkenin örgütlenmesi ve kaynakları göz önünde tutularak kişiliğinin gelişmesi ve insanlık onurunun korunması için vazgeçilmez sayılan iktisadi, sosyal ve kültürel haklarını elde etme yetkisine imkan vermelidir.

Madde-23/1 Her şahsın çalışmaya, işini serbestçe seçmeye, adil ve elverişli çalışma şartlarına ve işsizlikten korunmaya hakkı vardır.

Madde-18 1. Herkes düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, herkesin istediği dine ya da inanca sahip olması, ya da bunları benimsemesi özgürlüğünü ve herkesin ister tek tek, isterse başkaları ile birlikte toplu olarak, kendi din ya da inancını, tapınma, uyma, uygulama ya da öğretme bakımından açık ya da kapalı biçimde ortaya koyma özgürlüğünü de içerir.

2. Hiç kimse, kendi seçtiği bir din ya da inanca sahip olma ya da bunu kabul etme özgürlüğünü zedeleyecek bir baskıyla karşı karşıya bırakılamaz.

3. Bir kimsenin kendi dinini veya inançlarını ortaya koyma özgürlüğüne ancak yasalarda gösterilen ve kamu güvenliğini, düzenini, sağlığını, ahlakını ya da başkalarının temel hak ve özgürlüklerini korumak için gerekli kısıtlamalar getirilebilir.

Madde-22 1. Herkes başkalarıyla birlikte dernek kurma özgürlüğüne sahiptir. Bu hak, herkesin çıkarlarını korumak için sendika kurma ve sendikaya üye olma hakkını da içerir.

2. Bu hakkın kullanılmasına, demokratik bir toplumda ulusal güvenlik ya da kamu güvenliği, kamu düzeni, kamu sağlığı ve genel ahlakın ya da başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması bakımından gerekli olan ve yasayla belirlenenler dışında hiçbir kısıtlama konulamaz. Bu madde, silahlı kuvvetler ve güvenlik güçleri üyelerinin bu hakkı kullanmalarına yasal kısıtlamalar konmasını engellemez.

3. Bu maddenin hiçbir hükmü, Dernek Kurma Özgürlüğü ve Örgütlenme Hakkının korunmasına ilişkin ve 1948 tarihli Uluslararası Çalışma Örgütü Sözleşmesine Taraf Devletlere bu Sözleşmede öngörülen güvenceleri zedeleyecek yasal önlemler alma, ya da

yasaları bu güvenceleri zedeleyecek biçimde uygulama yetkisi vermez.

c- BM Kadınların Siyasal Haklarına İlişkin Sözleşme Hükümleri

Madde-1 Kadınlar, erkekler ile eşit koşullar içinde, tüm seçimlerde hiçbir ayırım gözetilmeksizin oy hakkına sahip olacaklardır.

Madde-2 Kadınlar, erkekler ile eşit şartlar içinde ulusal yasalar uyarınca kurulacak, halk tarafından seçilmiş tüm kuruluşlara, hiçbir ayırım gözetilmeksizin, seçilme hakkına sahiptir.

Madde-3 Kadınlar eşit koşullar içinde, ulusal yasalar uyarınca kurulmuş tüm kamu servislerinde çalışmak ve tüm kamu görevlerini yapmak bakımından erkeklerle, hiçbir ayırım gözetilmeksizin, eşit hakka sahip olacaklardır.

d) BM Ekonomik, Sosyal Ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme Hükümleri

Madde-4 Bu sözleşmeye taraf Devletler bu Sözleşme uyarınca devlet tarafından sağlanan haklardan yararlanma konusunda devletin bu haklara ancak özülüyle bağdaşır olmak ve demokratik bir toplumda genel gönenci yükseltmek üzere yasayla belirlenen sınırlamalar getirebileceğini kabul eder.

Madde-5 1. Bu Sözleşmenin hiçbir hükmü, herhangi bir devlet, grup ya da kişiye, burada tanınan hak ve özgürlüklerden herhangi birini ortadan kaldırmayı ya da sözleşmede öngörülenden daha kapsamlı olarak sınırlamayı amaçlayan herhangi bir eylem ya da edimde bulunma hakkını verir biçimde yorumlanamaz.

2. Bu Sözleşmenin kimi hakları tanımadığı ya da daha sınırlı bir ölçüde tanıdığı gerekçesiyle herhangi bir ülkede yasalar, sözleşmeler, düzenlemeler ve törelerle tanınmış ya da yürürlükte olan temel insan haklarından herhangi biri kısıtlama ya da aykırı davranış söz konusu olmaz.

Madde-6 1. Bu sözleşmeye Taraf Devletler, herkesin özgürce seçtiği, ya da benimsediği bir işte çalışarak yaşamını kazanma fırsatına sahip olma hakkını içeren çalışma hakkını tanıy ve bu hakkı korumak için uygun girişimlerde bulunur.

2. Bu Sözleşmeye taraf bir devletin bu hakkın tam olarak gerçekleşmesi amacıyla yapacağı girişimler; bireye temel siyasal ve ekonomik özgürlükleri sağlayacak koşullar altında kararlı, ekonomik toplumsal ve kültürel gelişmeyi ve tam ve verimli bir çalışmayı gerçekleştirmek üzere politikalar ve tekniklerle mesleki ve teknik yönlendirme ve yetiştirme programları da içerir.

e) BM Yasa Uygulayan Görevlilerin Davranış Kuralları Hükümleri

Madde-1 Yasa uygulayan görevliler, yasaların ken-

dilerine verdiği görevi her durumda mesleklerinin gerektirdiği en yüksek sorumluluk uyarınca topluma hizmet ederek ve herkesi yasa dışı eylemlere karşı koruyarak yerine getirir.

Madde-2 Yasa uygulayan görevliler, görevlerini yerine getirirken, herkesin insan onuruna saygı gösterir ve insan haklarını korur ve gözetir.

Madde-18 Yasa uygulayan görevliler, yasalara ve bu kurallara saygı göstermelidir. Olabildiğince yasaların ve bu kuralların çiğnenmesine kesinlikle karşı çıkarak ayrımcılıkları önemelidir.

Bu kuralların çiğnendiği ya da çiğnenmek üzere olduğu kanısına varan yasa uygulayan görevliler, durumu üst makamlara ve gerekliyse çözüm bulma yetkisi olan başka uygun makamlara ya da organlara bildirmelidir.

f) BM Din ya da İnanca Dayalı Her Türlü Hoşgörüsüzlük ve Ayrımcılığın Kaldırılması Bildirgesi Hükümleri

Madde-1 Herkesin düşünce, vicdan ve din özgürlüğüne hakkı vardır. Bu hak, bir dini ya da dilediği bir inancı benimseme ve din ya da inancını tek başına ya da topluca, açık ya da özel olarak ibadet, gözetme, uygulama ve öğretme biçiminde açıklama özgürlüğünü de içerir.

2. Hiç kimseye, bir dini ya da dilediği bir inancı benimseme özgürlüğünü zedeleyecek baskıda bulunulmaz.

3. Bir kimsenin din ya da inançlarını açığa vurma özgürlüğü, ancak yasayla öngörülen ve kamu güvenliği, düzeni, sağlığı ya da genel ahlakı, ya da başkalarının temel hak ve özgürlüklerini korumak için gereken sınırlamalara bağlı olabilir.

Madde-2 1. Hiç kimse, din ya da başka inançları gerekçesiyle herhangi bir devlet, kurum, grup ya da bir kimse tarafından ayrımcılık konusu olamaz.

2. Bu bildirgenin amaçları bakımından "din ya da inanca dayalı hoşgörüsüzlük ve ayrımcılık" deyişi, din ya da inanca dayalı olarak insan hakları ve temel özgürlüklerin eşitlik temeli üzerinde tanınmasını, kullanılmasını ve bunlardan yararlanılmasını önlemek ya da zedelemek amaç ya da sonucuyla herhangi bir ayırım, dışlama, kısıtlama ya da yeğlemede bulunmak anlamına gelir.

Madde-3 İnsanlar arasında din ya da inanç gerekçeleriyle ayırım gözetmek insan saygınlığına karşı bir saygısızlık ve BM Antlaşmasının ilkelerinin yadsınması niteliğinde olup, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'nde ilan edilen ve İnsan Hakları Uluslararası Sözleşmelerinde ayrıntılı olarak öne sürülen insan hakları ve temel özgürlüklerin çiğnenmesi ve uluslar arasında dostça ve barışçı ilişkiler için bir engel sayılarak kınanır.

Madde-4 1. Tüm Devletler, kişisel, ekonomik, siyasal, toplumsal ve kültürel yaşamın her alanında insan hakları ve temel özgürlüklerin tanınması, kulla-

nılması ve bunlardan yararlanılması bakımından din ya da inanç gerekçesiyle yapılan ayrımcılığı önlemek ve kaldırmak için her türlü etkin önlemi alır.

2. Tüm devletler, gerekli olduğu her durumda böyle bir ayrımcılığı yasaklamak için yasalar çıkarmak ya da kaldırmak üzere her türlü çabalarda bulunur ve bu konuda din ya da başka inançlara dayalı hoşgörüsüzlükle savaşmak üzere tüm uygun önlemleri alır.

g) İnsan Haklarının ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi)

Madde-14 Bu sözleşmede tanınan hak ve hürriyetlerden yararlanma keyfiyeti, bilhassa cins, ırk, renk, dil, din, siyasi ve diğer kanaatler veya ulusal sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi bir durum üzerine kurulmuş hiçbir ayırım gözetmeksizin sağlanmalıdır.

Madde-17 Bu sözleşme hükümlerinden hiçbiri bir devlete, topluluğa veya ferde, bu sözleşmede tanınan hak ve hürriyetlerin yok edilmesini veya bu sözleşmede öngörüldüğünden daha geniş ölçüde sınırlamalara tabi tutulmasını hedef alan bir faaliyete girişmeye veya harekette bulunmaya yönelik bir hak sağladığı şeklinde yorumlanamaz.

Madde-18 Bu sözleşmenin hükümleri gereğince, mezkûr hak ve hürriyetlere yapılan sınırlamalar ancak öngördükleri gaye için tatbik edilebilir.

h) Helsinki Nihai Senedi Hükümleri

Katılan Devletler, ırk, cinsiyet, dil ve din ayırımı gözetmeksizin, herkes için, düşünce, vicdan, din ya da inanç özgürlüklerini de kapsamak üzere, insan haklarına ve temel özgürlüklere saygı gösterirler.

Katılan Devletler, insan kişiliğinin özündeki onurdan doğan ve kişinin özgür ve tam gelişmesi için zorunlu bulunan yurttaşlık hak ve özgürlükleriyle, siyasal, ekonomik, sosyal, kültürel ve başkaca hakların ve özgürlüklerin etkin biçimde kullanılmasını geliştirir ve destekler.

Bu çerçevede içinde, Katılan Devletler kişiye, kendi vicdanının buyruğuna göre tek başına ya da başkalarıyla birlikte, topluca bir din ya da inanca bağlanmak ve onun gereklerini yerine getirmek özgürlüğünü tanırlar.

i) Avrupa Sosyal Şartı Hükümleri

Sözleşmeciler taraflar, çalışanların ve çalıştırılanların ekonomik ve toplumsal çıkarlarını korumak için yerel, ulusal ve uluslararası örgütler kurma ya da bu örgütlere üye olma özgürlüğünü sağlamak ya da geliştirmek üzere, ulusal yasaların bu özgürlüğü zedeleyici biçimde uygulanmasını önlemeyi üstlenir. Bu maddede öngörülen güvencelerin, güvenlik güçleri için

DUYURU

hangi ölçüde uygulanacağı ulusal yasalarla ya da düzenlemelerle belirlenir. Bu güvencelerin silahlı kuvvetler üyelerine uygulanmasına ilişkin ilkeyle bu kesime hangi düzeyde uygulanacağı yine ulusal yasalar ya da düzenlemelerle saptanır.

Uluslararası Sözleşmelerin Türk Hukuku Normları Karşısındaki Yeri

Ülkemizin de bir çoğunu imzalayıp onayladığı Uluslararası Sözleşmelerin hükümleri Türk Hukukunda da bağlayıcı hükümlerdir. Nitekim Anayasanın 90. Maddesinin son Fıkrasına göre:

“Usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası antlaşmalar kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulmaz.”

Hukuk Sistemimize göre Uluslararası Sözleşmeler kanun hükmünde ve üstün norm niteliğindedir. Kanunların dahi Uluslararası Sözleşmelerde tanınan temel hak ve özgürlüklere aykırı olmayacağı keyfiyeti, tüm idari tasarruflar için de geçerlidir.

Ayrıca Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi çerçevesinde, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne “Kişisel Başvuru Hakkını” kabul etmiş, daha sonra da İnsan Hakları Mahkemesi'nin yargı yetkisini tanımıştır. Bütün bu gelişmeler, Türk Hukuk Sistemi içinde yer alan her türlü kanuni düzenlemeleri ile, bu düzenlemelere göre yapılması gereken İdari tasarrufların Uluslararası Belgelerde yer alan hükümlere ve bu hükümlerin uygulanması için kurulmuş Denetim Mekanizmalarının kararlarına (Özellikle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi İçtihatlarına) uygun olması zorunludur.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihatlarını ve kararlarını uluslararası demokratik hukuk sistemlerinin ve uygulamalarının ışığında gerçekleştirdiği ve Türk Hukuk Yargı Sistemi içinde başta Yüksek Yargıtay ve Danıştay'ca esas alındığı ve alınması gerektiği de bu Yüksek Yargı mercilerinin müstekar içtihatları ile belirgin hale getirilmiştir.

Nitetim Anayasa Mahkemesi Avrupa İn-

san Hakları Sözleşmesi'ne atıfta bulunarak iptal kararları da vermiştir. (Örnek: 27 Ocak 1977/4 ve 29 Ocak 1988/11 sayılı kararlar)

Türk Hukuk Yargı Sistemi hiyerarşisinde yer alan Mahkemelerin verdiği kararlar, AİH Mahkemesi kararlarıyla ortadan kaldırılamaz ise de, bu kararların Sözleşmeye aykırılığının tespiti halinde sonuçlarının ortadan kaldırılması ve gereğinin yapılması Türkiye için bir Ahdi Yüklümlüktür.

Söz konusu genelge bir Mahkeme kararı dahi olmayıp, idari bir tasarruf olması bakımından, ulusal hukuk düzenlemelerine olduğu kadar uluslararası Sözleşmelere de uygun düzenlenmek zorundadır.

SONUÇ

Yukarıda arz ve izah edildiği gibi, Oda Merkez Yönetim Kurulunun söz konusu Genelgenin iptalini istemek zorunluğunun yanı sıra, hukuka aykırı bir tasarrufu uygulamama hakkı ve yetkisi vardır. Bu hak ve yetki, aynı zamanda üyelerinin haklarını koruma ve kollama açısından değerlendirildiğinde bir zorunluluk olmaktadır.

Bu güne kadar tüm Oda Merkez ve Şubelerinde olduğu gibi, yakın zamanda İstanbul Şubesinin Genel Kurul Toplantısında da Oda Üyelerinin, söz konusu Genelgenin hıfına Genel kurullara katıldıkları ve tabii olarak da oy kullandıkları fiilî durmunu da dikkate alınarak:

Üyelerimizin, odaya kayıt edilememesi gibi, insan temel hak ve özgürlüklerine, Anayasaya ve Kanunlara, Uluslararası Sözleşmelere ve Odanın bağlı bulunduğu TMMOB Kanunu ve EMO İçtüzüğü'ne aykırı Genelgenin Şubemizce uygulanmasının mümkün olmayacağını,

Oda Merkez Yönetim Kurulunun da 20.5.1998 tarihli yazıda ifade edilen kararının tekrar gözden geçirmesini arz ederiz.

EMO İst. Şb. Yönetim Kurulu ■

ÜYELERİMİZE İŞ

Network kuruluş ve sistem desteğinde görev alacak iyi derece de İngilizce bilen, seyahat engeli olmayan, *Elektronik ve Bilgisayar Mühendisleri* arıyoruz.

NT SUPERVİSOR
DANIŞMANLIK VE TANITIM HİZMETLERİ
Tel:(0216) 327 94 50

Kurulmakta Olan Terst ve Ölçü Laboratuvarında görev almak isteyen ve iyi derecede İngilizce bilen *Elektrik ve Elektronik Mühendisleri* arıyoruz. Alınacak elemanlar KEMA'nın Hollanda'daki laboratuvarlarında ön eğitime tabi tutulacaktır.

KEMA-ESİM
Test Hizmetleri Sanayi Ve Ticaret A.Ş.
Tel: (0216) 365 76 89 Faks: (0216) 365 76 90-91

Firmamızda görev alabilecek satış-servis departmanlarında çalışacak *elektronik mühendisleri* arıyoruz.

GÖNPA
ELEKTRONİK SAN. ve TİCARET A.Ş.
Tel: (0212) 234 34 56 (10 hat) Faks: (0212) 240 29 16

Network projelendirmede görevlendirilecek *elektronik mühendisleri* arıyoruz

DOST BİLGİSAYAR LT. ŞTİ
Tel: (0216) 463 51 21 Faks: (0216) 463 51 24

Güvenlik sistemleri konusunda faaliyet gösteren çok uluslu bir firma için *elektronik mühendisleri* arıyoruz..

FORTUNE DANIŞMANLIK
Tel: (0212) 257 43 4 Faks: (0212) 257 68 49

Asansör konusunda faaliyet gösteren firmamıza Anadolu Yakasında oturan, askerliğini yapmış, 30 yaşını aşmamış *elektrik mühendisi* arıyoruz.

Isas
İSTANBUL-TÜRKİYE
Tel: (0216) 336 61 62 Faks: (0216) 346 33 92

Autocad 13 kullanmasını bilen *elektrik mühendisi* aranmaktadır.

EFOR MÜHENDİSLİK
TAAHHÜT SAN. VE TİC. A.Ş.
Tel: (0216) 411 87 61-76

Autocad konusunda tecrübeli *elektrik mühendisleri* aranmaktadır.

ELSAN ELEKTRİK
Tel: (0212) 285 02 26-27 Faks: (0212) 286 25 99

İŞ ARAYAN ÜYELERİMİZİN DİKKATİNE!

İş arayan meslektaşlarımıza hizmet amacıyla, şubemize müracaat ederek "İş Başvuru Formu" doldurmaları halinde, uygun işler telefonla veya faksla kendilerine bildirilecektir.

DUYURU

FAALİYETLERİMİZ

25.02.1998 tarihinde işbaşına gelen yönetimimizin 25.02.1998-28.06.1998 tarihleri arasındaki faaliyetleri;

1- Staj Faaliyetleri

Şubemize staj başvurusunda bulunan 65 öğrencinin tamamına staj yeri bulunmuştur.

2- İş ve Eleman Bulma Faaliyetleri

İş ve Eleman bulma konusunda firmalarla temasa geçirilmiştir. Eleman arayan iş yerleri, ilan panosu, Emofax ve bültende üyelerimize duyurulmaktadır. Şu ana kadar iş için müracaat yapan 15 meslektaşımıza iş temin edilmiştir.

3- Yerel Yönetimleri Ziyaret

Yönetim Kurulumuz; 27.05.1998 tarihinde Bağcılar ve Güngören, 28.05.1998 tarihinde Beşiktaş, 01.05.1998 tarihinde Eminönü, 03.06.1998 tarihinde Bahçelievler ve Bayrampaşa, 18.06.1998 tarihinde Pendik ve Maltepe Belediye Başkanlarını ziyaret etmiştir. Karşılıklı fikir teatisinde bulunulmuştur.

4- Teşkilatlanma Faaliyetleri

• Şubemize kayıtlı üyelerimizin adreslerinin güncelleştirilmesi çalışmaları başlatılmıştır.

• Mezun olup da Şubeye kayıt olmayan meslektaşlarımızın odaya kayıtlarının yapılması için faaliyetler yürütülmektedir. Bu çalışmanın sonucunda 127 meslektaşımızın şubeye kaydı yapıp evrakları genel merkeze gönderilmiştir.

• Odayı tanıtabilmek, oda ile dialoglarını kuvvetlendirebilmek için İ.Ü., İ.T.Ü., Y.T.Ü Lisans ve Yüksek Lisans öğrencileri ile 02.05.1998, 16.05.1998, 28.05.1998, 31.05.1998 tarihlerinde toplantılar düzenlenmiştir. Gençlerin odadan beklentileri tesbit edilmiştir. Çalışmaların daha disiplinli hale getirilip programlanması ve EMO-GENÇ'in etkin bir şekilde yaygınlaştırılması

sının yararları tartışılmıştır.

• Odanın meslektaşlarımıza dönük faaliyetlerinin daha etkin olabilmesi üyelerimizle 16.04.1998, 20.04.1998, 23.04.1998 tarihlerinde toplantılar düzenlenmiştir.

5- Şubemizce seçilen aşağıdaki ihtisas komisyonları çalışmalarına başlamıştır.

- Teknik Eğitim Enstitüsü Komisyonu
- Teknik Eğitim Koordinasyonu Komisyonu
- Genç Mühendisler Komisyonu
- Elektronik Komisyonu
- Tüketici Hakları Komisyonu
- Asansör Komisyonu
- Standartlar ve Kalite Komisyonu
- Enerji Politikaları Komisyonu
- Haberleşme Komisyonu
- Bilgisayar Komisyonu
- Kanun ve Yönetmelikler Komisyonu
- Üniversite-Sanayi İşbirliği Komisyonu
- Özel Sektör Komisyonu
- Kamuda Çalışanlar Komisyonu
- Örgütlenme Komisyonu
- Akademisyenler Komisyonu
- Basın-Yayın ve Halkla İlişkiler Komisyonu
- SMM Komisyonu

6- Hukuk Danışma Hattı

Üyelerimize ücretsiz hizmet sunacak bir hukuk danışma hattı kurulmuştur.

7- 18.06.1998 tarihinde İnternet üzerinden eğitim için İnternet Visual Class programının demonstrasyonu yapılmıştır.

8- "Teknoloji, Standart Geliştirme ve Uygulama Merkezi" ile "Gözetim Enstitüsü veya Şirketi" kurulması çalışmaları yürütülmektedir. ■